

Nota voor Burgemeester en Wethouders

Team: Beleid

Onderwerp:

Uitvoeringsplan sport 2022

Notagegevens

Bestuursorgaan	: B-en-W 12-07-2022
Notanummer	: 2022-596
Datum	: 12-07-2022
Programma	: 08-Meedoen
Portefeuillehouder	: Wethouder De Geest,
Bijlage(n)	: 2021-322 Beleidskader Samen sporten maakt sterk 2021-2030 Def.pdf,Uitvoeringsplan Sport def.pdf

Parafering

Agendering

* 05-07-2022: Gemeentesecretaris/algemeen directeur

* 07-07-2022: adjunct-secretaris en teammanager Concernstaf

Definitieve akkoord

13-07-2022

B & W d.d.: 12-07-2022

Besluit

1. Het uitvoeringsplan sport 2022 vast te stellen
2. de raadsmededeling vast te stellen
3. de stukken aan te bieden aan de raad

De nota en het besluit openbaar te maken.

Inleiding

In het beleidskader 'Samen sporten maakt sterk 2021-20230' , die eind februari 2022 is vastgesteld door de gemeenteraad, is opgenomen dat er jaarlijks een uitvoeringsplan wordt

opgesteld. Dit is het eerste uitvoeringsplan voor het jaar 2022. De volgende thema's op basis van de drie pijlers in het beleidskader worden uitgewerkt:

De sportvereniging professionaliseert, (hoofdstuk 1), de sportvereniging verbindt (hoofdstuk 2), beter benutten van sportinfrastructuur (hoofdstuk 3), verbindingen andere beleidsvelden (hoofdstuk 4) en Monitoring en evaluatie (hoofdstuk 5).

Met een raadsmededeling wordt de raad geïnformeerd over het uitvoeringsplan 2022.

Beoogd maatschappelijk resultaat

De kaders en doelstellingen zoals genoemd in het beleidskader 'Samen sporten maakt sterk' zijn uitgewerkt in een concreet uitvoeringsplan voor het jaar 2022.

Door in te zetten op de genoemde actiepunten wordt naar verwachting bijgedragen aan het realiseren van een toename van de sportparticipatie, een stabilisatie van het aantal lidmaatschappen bij een sportvereniging en het verbeteren van de vitaliteit van sportverenigingen.

Kader

Beleidskader 'Samen sporten maakt sterk 2021-2030'.

Motie GL Aangepast sporten (2022-02-16)

Motie CU Sporten in de directe leefomgeving (2022-02-16)

Motie CDA Meer combinatiefunctionarissen sport

Betrokken partijen en participatie

Het concept uitvoeringsplan is voorgelegd aan betrokken collega's van het programmateam meedoen, IBL, financiën, projectleiding preventie sociaal domein. Daarnaast is het concept uitvoeringsplan besproken met Sportbedrijf Deventer als belangrijkste uitvoeringsorganisatie. Aan de hand van deze input en gesprekken is het concept uitvoeringsprogramma aangepast in de voorliggende definitieve versie. Tot slot is het uitvoeringsplan voorgelegd aan een delegatie van sportverenigingen op de netwerkbijeenkomst voor sportbestuurders op 22 juni j.l.

Argumenten voor en tegen

Voor: Het uitvoeringsplan beschrijft hoe aan de doelstellingen, zoals genoemd in de het beleidskader 'Samen sporten maakt sterk 2021-2030', uitvoering wordt gegeven in 2022.

Financiële consequenties en dekking

Geen.

Openbaarmaking en communicatie

Na collegebesluit worden de stukken openbaar gemaakt.

Aanpak en uitvoering

De genoemde projecten en actiepunten worden verder ontwikkeld en uitgevoerd in samenwerking met het werkveld en collega's.

RAADSMEDEDELING

Onderwerp	Uitvoeringsplan sport 2022		
Mededelingnummer	2022-596	Portefeuillehouder	Wethouder De Geest,
Team	DEV-BLD	Datum B en W besluit	12-07-2022

Inleiding: waarom deze mededeling

In het beleidskader 'Samen sporten maakt sterk 2021-20230' , die eind februari 2022 is vastgesteld door de gemeenteraad, is opgenomen dat er jaarlijks een uitvoeringsplan wordt opgesteld. Hierbij ontvangt u het eerste uitvoeringsplan sport voor het jaar 2022.

Kader

Beleidskader 'Samen sporten maakt sterk 2021-2030'.
Motie Aangepast sporten (2022-02-16)
Motie Sporten in de directe leefomgeving (2022-02-16)
Motie Meer combinatiefunctionarissen sport (2021-11-10)

Kern van de boodschap

In het uitvoeringsplan sport 2022 beschrijven we wat we gaan doen (speerpunten) en welk resultaat we daarmee willen behalen. Door in te zetten op de speerpunten wordt naar verwachting bijgedragen aan het realiseren van een toename van de sportparticipatie, een stabilisatie van het aantal lidmaatschappen bij een sportvereniging en het verbeteren van de vitaliteit van sportverenigingen. We focussen ons vooral op projecten en activiteiten die we willen opzetten, verbeteren of wijzigen in 2022. Deze projecten en activiteiten sluiten aan op de genoemde acties uit het beleidskader. In dit uitvoeringsplan beschrijven we dus niet bestaande projecten die ongewijzigd blijven. Ieder jaar wordt dit uitvoeringsplan geactualiseerd op basis van ervaringen, evaluaties en veranderende situaties die op dat moment spelen.

Nadere toelichting

Bij vaststelling van het beleidskader 'Samen sporten maakt sterk 2021-20230' eind februari 2022 is toegezegd dat het jaarlijkse uitvoeringsplan aan de raad wordt toegezonden in Q1 2022. Door uitgebreide participatie is dit verschoven naar juli 2022.

Input van collega's en het werkveld zijn meegenomen in de definitieve voorliggende versie. Ook de aangenomen moties bij vaststelling van het beleidskader en de begroting in 2021 zijn als speerpunten verwerkt in dit uitvoeringsplan. Op het moment dat deze speerpunten zijn uitgewerkt wordt uw raad over de afhandeling van de moties geïnformeerd.

De projecten en activiteiten in 2022 worden gefinancierd binnen de huidige begroting. Eind 2022 worden de projecten geëvalueerd. Aan de hand van de evaluatie worden projecten en activiteiten voor 2023 opgesteld in het uitvoeringsplan sport 2023. In dit uitvoeringsplan van 2022 worden de volgende thema's besproken: De sportvereniging professionaliseert, (hoofdstuk 1), de sportvereniging verbindt (hoofdstuk 2), beter benutten van sportinfrastructuur

(hoofdstuk 3), verbanden andere beleidsvelden (hoofdstuk 4) en Monitoring en evaluatie (hoofdstuk 5).

SPORT EN ACCOMMODATIEBELEID 2021-2030

'SAMEN SPORTEN MAAKT STERK'

INWONERS EN SPORTAANBIEDERS IN BEWEGING

PROCESDUIDING

Dit is het definitieve beleidskader sport 2021 – 2030, dat tot stand gekomen is op basis van twee eerdere conceptversies.

Het eerste concept is vrijgegeven voor inspraak in december 2019. In het eerste concept is de inventarisatie van de sportaccommodaties opgenomen. Op sportparkniveau is de beschikbare capaciteit in beeld gebracht. Hieraan waren de wensen en behoeften van de verenigingen niet opgenomen.

Op basis van het eerste concept is het tweede concept opgesteld waarin 4 scenario's op het gebied van de binnen- en buitensportaccommodaties zijn opgenomen. Deze scenario's zijn gebaseerd op de mate van invloed die de gemeente op de sportaccommodaties kan uitoefenen. De gemeenteraad heeft in december 2020 aangegeven voorkeur te hebben voor een combinatie van scenario 1 en 4, waarin het uitgangspunt is dat wanneer de gelegenheid zich voordoet accommodaties herontwikkeld worden en indien mogelijk geclusterd worden met andere voorzieningen zoals onderwijs. Medio 2021 is hiervoor nader onderzoek gedaan op basis van o.a. wensen en behoeften van sportverenigingen.

Aan het beleidskader sport is een jaarlijks uitvoeringsprogramma gekoppeld met daarin concrete projecten en acties op het gebied van sport. Dit uitvoeringsprogramma wordt elk jaar opgesteld en projecten en acties uit eerdere jaren worden geëvalueerd bij het opstellen van het nieuwe programma. Uiteraard geven andere uitvoeringsplannen zoals van het gezondheidsbeleid en het vrijwilligersbeleid hierop ook input. Daarnaast vindt jaarlijks monitoring plaats om de doelstellingen die in het beleidskader zijn opgenomen, te toetsen aan de resultaten uit projecten en acties. Dit beleidskader wordt na 3 jaar geëvalueerd en doorontwikkeld waarbij kaders en doelstellingen mogelijk worden aangescherpt. De raad krijgt het aangepaste kader aangeboden ter vaststelling.

SAMENVATTING

Dit nieuwe sport- en accommodatiebeleid geeft voor de komende 9 jaar een kader voor de ontwikkeling van de sport in de gemeente Deventer. De gemeente hecht groot belang aan de gezondheid en vitaliteit van haar inwoners en zet sport in als middel om deze te verbeteren. Ook zet de gemeente in op ondersteuning van sportverenigingen als belangrijk onderdeel van de sociale (infra)structuur in de stad en als aanbieder van een diversiteit aan sporten. Hiervan kunnen inwoners op een financieel laagdrempelige manier gebruik maken. Sportbedrijf Deventer is als serviceverlenende organisatie een belangrijk onderdeel van de totale sportinfrastructuur in onze stad. Zij wordt door de gemeente financieel ondersteund bij de uitvoering van haar taken op het gebied van de exploitatie van binnensportaccommodaties en bij de uitvoering van diverse projectmatige regelingen zoals de inzet van professioneel kader. Uiteraard beschikt Deventer over een groot aantal andere sportaanbieders zoals de fitnessscholen en de Deventer Sportploeg voor mensen met een beperking. Deze aanbieders maken het sport- en beweegaanbod in de stad compleet.

Het is de ambitie van de gemeente om de verenigingsstructuur te versterken en de sportparticipatie voor inwoners te verhogen. Deze ambitie kan alleen samen met alle partijen in de sport gerealiseerd worden. In het sport- en accommodatiebeleid hebben we daarom drie pijlers:

1. De sportvereniging professionaliseert;
2. De sportvereniging verbindt;
3. Beter benutten van sportinfrastructuur.

In het jaarlijks uitvoeringsprogramma dat gekoppeld is aan dit beleidskader zal de 'hoe'-vraag worden beantwoord. Met welke programma's en interventies zorgen we voor de professionalisering van sportverenigingen en de verbinding met andere sectoren. Bij het opstellen van het uitvoeringsprogramma zullen relevante partners in de sport (o.a. sportverenigingen en Sportbedrijf Deventer) betrokken worden. Goede binnen- en buitensportaccommodaties zijn randvoorwaarden voor realisatie van de eerste twee pijlers. Als gemeente voeren we regie op de sportaccommodaties. Gekozen is om sportaccommodaties niet actief te centraliseren maar dit als uitgangspunt te nemen als deze gelegenheden zich voordoen, bijvoorbeeld op natuurlijke momenten in de onderhoud- of vervangingscycli.

Het bestaande financieel beleid blijft daarom het uitgangspunt van dit sport- en accommodatiebeleid. Groot-schalige gemeentelijke investeringen in sportaccommodaties zijn nu niet begroot, maar zullen per situatie aan het sportbeleid getoetst worden en vervolgens aan het college en raad worden voorgelegd. Datzelfde geldt voor projecten die gericht zijn op de versterking en de professionalisering van de sport, het gelijk behandelen van sportverenigingen of voor het samenbrengen van vraag en aanbod om de sportparticipatie te vergroten.

INHOUD

Voorwoord	4
Procesduiding en samenvatting	2
Inleiding	6
Samen sporten werkt	7
Participatietraject	8
Hoofdstuk 1. Trends en ontwikkelingen	9
Sportparticipatie en ledenaantallen	9
Aangepast sporten	10
Zwemvaardigheid	10
Binnen- en buitenaccommodaties	10
Sportdeelname en inkomen	11
Landelijk Sportakkoord en Deventer	11
Sport tijdens en na corona	12
Hoofdstuk 2. De drie Deventer pijlers	13
1. De sportvereniging professionaliseert	13
2. De sportvereniging verbindt	15
3. Beter benutten van de sportinfrastructuur	15
Hoofdstuk 3. Regie op sportaccommodaties	17
De optionele ontwikkelscenario's	17
Bestuurlijk traject: scenario 5	18
Naar effectieve beleidskeuzes	18
Optimalisatie als leidend principe	19
Regelingen die accommodatiebeleid beïnvloeden	20
Hoofdstuk 4. Ambitie en doelstellingen	21
Ambitie	21
Doelstellingen	23
Het belang van monitoren	23
Hoofdstuk 5. Rollen en verantwoordelijkheden	24
Hoofdstuk 6. Financiën	27
Financiële beleidskeuzes voor sportverenigingen	27
Financiële beleidskeuzes op accommodatieniveau	28
Financiële beleidskeuzes en professionalisering	28
Bestaande financiën sport	28
Bijlage	30
Regelingen die de sport beïnvloeden	30

LEESWIJZER

In dit meerjaren sport- en accommodatiebeleid staan de beleidskaders van de gemeente Deventer voor de sport en sportaccommodaties voor de komende 9 jaar. In hoofdstuk 1 worden de landelijke trends en ontwikkelingen in de sport en op het gebied van sportaccommodaties in beeld gebracht. In hoofdstuk 2 wordt beschreven op welke drie pijlers de sport in Deventer drijft. De verschillende scenario's en de uitwerking van scenario 5 zijn beschreven in hoofdstuk 3. In hoofdstuk 4 staat de ambitie van het sport- en accommodatiebeleid en worden de doelstellingen in beeld gebracht. De rollen en verantwoordelijkheden van partijen in relatie tot de sport zijn in hoofdstuk 5 weergegeven. Het laatste hoofdstuk 6, financieel beleid, geeft een overzicht van bestaande financiële middelen en regelingen in de sport.

COLOFON

Sport -en accommodatiebeleid "Samen sporten maakt sterk".
Inwoners en sportaanbieders in beweging
2021 – 2030

Maart 2022

Tekst Gemeente Deventer
Vormgeving Allison, Deventer

Mail gemeente@deventer.nl
Telefoon 14 0570

Tot stand gekomen met actieve inzet van:

- Atletiekvereniging AV Daventria 1906
- Voetbalvereniging SV Helios Deventer
- Korfbalvereniging KV Devinco
- Deventer voetbalvereniging Go Ahead
- Sportvoorzieningen Bathmen
- Sportbedrijf Deventer en
- Gemeente Deventer

Sportverenigingen aan het woord

Sportverenigingen zijn bijzondere gemeenschappen. Ieder mens is er welkom en kan er meedoen. Een sportvereniging verenigt mensen rond een gezamenlijke passie. De ruggengraat van een sportvereniging is haar sociale structuur; het zijn de leden die een sportvereniging vorm en inhoud geven.

Sportverenigingen hebben in toenemende mate te maken met maatschappelijke trends die ervoor zorgen dat de klassieke rol van de verenigingen verandert. Individualisme, consumentisme en maatschappelijke participatiedruk zorgen ervoor dat steeds minder leden hier vorm aan kunnen geven. Juist het versterken van deze verenigingsstructuren is essentieel.

Een goede oplossingsrichting voor een deel van de verenigingen ligt in professionalisering. Hiermee kunnen verenigingen een kwalitatief hoogstaand aanbod garanderen, waarmee zowel de verenigingsdoelen als ook de nieuwe maatschappelijke ambities gerealiseerd kunnen worden. Met onze bijdrage aan dit beleidskader Sport leveren wij als sportverenigingen hierin een eerste aanzet. Vanuit de ambitie om samen te werken aan een gezonde en vitale samenleving.

Voorwoord wethouder Rob de Geest

Voor u ligt het nieuwe sportbeleid van de gemeente Deventer. Hierin staat op welke manier de gemeente Deventer inwoners stimuleert om te sporten en hoe we de Deventer sportverenigingen in de komende jaren ondersteunen met o.a. adequate sportvoorzieningen. Deze voorzieningen zijn essentieel om bewoners te stimuleren tot sporten en lid te worden van een vereniging. Maar

ook door ervoor te zorgen dat accommodaties toegankelijk zijn voor iedereen, voor alle inkomensklassen en voor mensen met een beperking.

Het is onze ambitie om te zorgen voor een zo optimaal mogelijke sportinfrastructuur in wijken en dorpen in Deventer, waarvan iedereen die dat wil gebruik kan maken om te sporten en bewegen als onderdeel van een gezonde en vitale leefstijl. Binnen ons sportbeleid besteden wij extra aandacht aan sportverenigingen waardoor zij in staat gesteld worden om hun veerkracht, vitaliteit en professionaliteit de komende jaren te versterken. Zo wordt de kans groter dat zij nieuwe leden en klanten kunnen aantrekken en zich daarmee duurzaam kunnen ontwikkelen.

Sporten is voor onze inwoners erg belangrijk als het gaat om gezondheid en vitaliteit. Sportverenigingen vormen binnen dit sportaanbod een belangrijke basis. De rol van de sportverenigingen gaat veel verder dan wat er op het veld of in de zaal gebeurt. Het draait bij de sportclubs niet alleen om het organiseren van wedstrijden maar zij zijn

ook belangrijk vanuit het oogpunt van fysieke en sociale gezondheid. Elkaar ontmoeten, elkaar spreken en samen sporten. Dat maakt de vereniging sterk. Sportverenigingen zijn sociale netwerken waar mensen gezamenlijk in beweging komen. Verenigingen zijn daarom een belangrijk bindmiddel in onze samenleving. Gelukkig zien we in Deventer en in de omliggende dorpen veel levendige en vitale verenigingen waar mensen zich inzetten, als sporter en als vrijwilliger. Maar er zijn ook verenigingen die onder druk staan in hun ledenaantallen of in het aantal vrijwilligers. Daar ligt een opgave met elkaar.

Bewegen is lekker werken aan je gezondheid. Vitale verenigingen maken Deventer sterk. Ik zie het als hardloper. We hebben fantastische hardloopevenementen: De Brink-tot-Brink-loop, De Vijfhoekloop en de IJsselloop. Dat kan niet zonder de verenigingskracht die er organisatorisch achter zit. En ik voetbal regelmatig met een team van gemeenteraadsleden, waarbij we plezier hebben in het voetbalspel en even niet in het politieke spel.

Wij gaan er ook voor zorgen dat sportaccommodaties toegankelijk zijn voor iedereen. We gaan er met alle sportverenigingen voor zorgen dat de toegankelijkheid voor mensen met een beperking verbetert en dat sport en bewegen voor iedereen bereikbaar is. De Stichting Deventer Sportploeg helpt ons daarbij.

Wij brengen in dat verband de Stichting Leergeld en Rechttop onder de aandacht. Dankzij het werk van Leergeld kunnen heel veel kinderen van gezinnen die het niet breed hebben toch volop genieten van sport- of muzieklessen. Zo zorgen we ervoor dat iedereen ook echt kan meedoen.

In het begin van 2020, midden in de sportieve aanloop, naar dit nieuwe beleidskader sport, stak corona de kop op. Dat raakte iedereen, zowel de sportverenigingen als de anders georganiseerde sport zoals de fitnessbranche. Samen buiten sporten kon niet meer en binnensporten evenmin.

In 2021 kwamen er gelukkig weer verruiming. Wij hebben in deze periode veel creativiteit en heel veel doorzettingsvermogen gezien bij zowel sportverenigingen als bij andere sport- en beweegaanbieders in Deventer en in de omliggende dorpen. Iedereen wilde zo snel mogelijk weer open. Wij vonden het hartverwarmend om te zien hoe blij mensen waren toen ze weer samen konden sporten en hoezeer ze hun clubje hadden gemist.

De komende jaren willen wij alle ruimte scheppen om met alle partijen die zich met sport, bewegen en gezondheid in de gemeente Deventer bezighouden, in gesprek te komen en met elkaar volgende stappen te bepalen. Dat is nodig, niet alleen door corona, maar ook door bredere veranderingen in de samenleving. Het beleidskader sport biedt ruimte om met deze ontwikkelingen mee te bewegen. Het jaarlijks uitvoeringsprogramma dat aan dit beleidskader gekoppeld wordt, biedt de mogelijkheid om de gezamenlijk uitgezette koers daadwerkelijk te realiseren en te effectueren.

Namens het College van B&W van Deventer
Rob de Geest, wethouder voor o.a. sport
December 2021

De samenleving verandert mede als gevolg van de toenemende digitalisering, vergrijzing en individualisering in een snel tempo. Dit heeft ook gevolgen voor de sport. Sport vindt niet meer alleen plaats bij een sportvereniging en op een sportaccommodatie. Steeds meer mensen hebben behoefte aan een flexibel aanbod en aan sporten in de openbare ruimte of in zaaltjes in de wijk. Dit vormt een aanvulling op het al bestaande verenigingsaanbod dat uiteraard nog steeds een belangrijke rol vervult in de samenleving.

Landelijk sport echter nog slechts 27% van de sporters bij een vereniging en men verwacht de komende jaren een lichte daling van het ledenaantal en daarmee een daling in de inkomsten van verenigingen. Door bijvoorbeeld de toename van de individualisering en ook het toenemend gebruik van internet en social media kunnen individuen zich gemakkelijk zelf organiseren, hierover kennis met elkaar uitwisselen en zo zelfs een eigen competitie opzetten. Dat betekent voor de sportverenigingen dat ze voor hun voortbestaan proactief op nieuwe trends moeten inspelen om de vitaliteit van hun club te vergroten.

Vooral tijdens coronatijd zijn mensen waar mogelijk in verenigingsverband blijven sporten. Mensen die sporten in ongeorganiseerde sportvormen haakten in deze tijd af, vooral jongeren en ouderen. Uit landelijk onderzoek 'Zo sport Nederland' van NOC*NSF uit 2020 bleek dat tijdens coronatijd vooral lager opgeleiden in combinatie met een lager inkomensniveau minder zijn gaan sporten en bewegen. Gebrek aan motivatie lag hieraan ten grondslag.

Deventer heeft veel sportverenigingen (160) die we blijven koesteren. Het aantal leden bij sportverenigingen in de gemeente is stabiel maar een groei is niet te verwachten. De gemeente Deventer hecht veel waarde aan sport en bewegen omdat dit cruciaal is voor de gezondheid. Sport verbindt, biedt nieuwe ervaringen en contact met anderen. Wij willen dat sport en sportverenigingen voor iedereen toegankelijk zijn. Voor jong, en oud, voor dik en dun en voor mensen met of zonder beperking.

Het College zegt daarover in het Bestuursakkoord 2018-2022 het volgende:

Dit beleidskader sport beschrijft het nieuwe sport- en accommodatiebeleid van de gemeente Deventer voor de komende negen jaar. Het nieuwe beleid probeert eenheid te brengen in de verschillende regelingen. Ook landelijke ontwikkelingen en regelingen zijn erin verwerkt. Daarnaast is de visie op de binnen- en buitensportaccommodaties geactualiseerd om ervoor te zorgen dat iedere sportvereniging de komende jaren voorzien is van goede basisvoorzieningen. En dat ook andere sportaanbieders en onderwijs hiervan gebruik kunnen maken. Het sportbeleid is niet statisch maar dynamisch, wordt gemonitord en bijgesteld in de vorm van de jaarlijkse uitvoeringsprogramma's die hiervan integraal onderdeel vormen. Om te kijken of bijstelling nodig is, bespreekt de gemeente regelmatig met betrokken partijen, zoals sportverenigingen, of de doelen bijgesteld moeten worden.

Het verbindend Kader Sociaal Domein 2019 – 2022 is het visiedocument boven dit beleidskader sport. Het Verbindend Kader geeft richting aan de transformatie in het sociaal domein. Preventie is een van de speerpunten in dit kader. Sport helpt bij preventie als het gaat om de verbetering van de gezondheid van inwoners van Deventer op individueel niveau en maakt hiervan dus een essentieel onderdeel uit. Het beleidskader sport is ook een instrument om de sociale samenhang in Deventer door middel van sportverenigingen te versterken. Dit beleidskader sport geeft invulling aan de rol van sport binnen het sociaal domein.

Samen sporten werkt

De nadruk in dit beleidskader ligt op het sporten in georganiseerd verband. Het is wetenschappelijk bewezen dat mensen in georganiseerd verband langer bewegen/sporten dan mensen die ongebonden sporten. We zijn enthousiast over allerlei initiatieven en vormen van sport, maar leggen in dit sportbeleid het accent op het georganiseerd sporten. Wij vinden sportverenigingen cruciaal voor de toekomst. Verenigingen zijn de spin in het web bij het bereiken van doelen op meerdere beleidsterreinen. Zij vormen het fundament van sporten en worden gekoesterd en ondersteund om ze weerbaar te houden. Zonder overigens het belang van ongeorganiseerd sporten en andere sportbehoeften uit het oog te verliezen. Vanuit een integrale visie op sport in Deventer, is het belangrijk

om als gemeente te stimuleren dat de vitaliteit en professionaliteit van sportverenigingen verbeterd worden. En dat zij de samenwerking met andere sectoren zoals het onderwijs en de zorg maar ook met andere sportaanbieders (blijven) aangaan. Dat moet er uiteindelijk toe leiden dat meer inwoners gaan sporten en bewegen en dat de bezetting van de binnen- en buitensportaccommodaties wordt vergroot.

Het belang van bewegen, beschreven we al in het Gezondheidsbeleid 2019-2022 'Promotie van gezondheid' en in de Omgevingsvisie, zoals de inrichting van de openbare ruimte voor bewegen en sporten. In 2022 wordt het nieuwe vrijwilligersbeleid vastgesteld. Daarbij worden sportverenigingen en Sportbedrijf Deventer ook betrokken. De komende vier jaar wordt vanuit de Deventer Inclusie Agenda 2020 - 2024 aandacht besteed aan de toegankelijkheid van sportaccommodaties. Vanuit het sportbeleid zullen hiervoor initiatieven genomen worden. Omdat financieel gezien niet alles tegelijk kan, wordt gestreefd naar

het toegankelijk maken van alle sportaccommodaties in negen jaar. Uiteraard zal dit moeten aansluiten op de Deventer Inclusie Agenda. De Deventer Sportploeg en de Stichting Fooruit zullen ook initiatieven ondersteunen die de toegankelijkheid van sportparken vergroten. Deze ondersteuning zit vooral op het zo slim mogelijk organiseren hiervan. Ook in het Grondstoffenplan, als onderdeel van de versterking van de duurzaamheid van sportaccommodaties, hebben sportverenigingen een rol. Sportverenigingen werken actief aan het scheiden van kunststof/PMD op basis van de resultaten uit een pilot die de gemeente Deventer samen met Circulus Berkel gedaan heeft.

In de Gezondheidsnota en het landelijke Preventieakkoord (2018) is gezonde leefstijl een belangrijk thema. We willen graag dat mensen gezond leven dus bewegen, niet roken, matig zijn met alcohol en verstandig eten. Ook in de regionale agenda Publieke gezondheid 2019-2023: 'Bewegen vanuit eigen regie' (GGD en 11 gemeenten in IJsselland) ligt hier de nadruk op.

Participatietraject

In de aanloop naar het nieuwe sportbeleid zijn in mei 2019 bijeenkomsten geweest in 6 wijken en dorpen van Deventer en alle 160 sportverenigingen zijn uitgenodigd om mee te praten. Uiteindelijk hebben 43 sportverenigingen input geleverd. Hun wens is een duidelijke visie op georganiseerd sporten en goede accommodaties. Naast de sportverenigingen hebben onder andere Stichting Deventer Sportploeg en Sportbedrijf Deventer input geleverd. In september 2019 hebben sportverenigingen input opgehaald bij het onderwijs en bedrijfsleven. In september 2021 heeft de gemeente het derde concept beleidskader aan een vertegenwoordiging van de georganiseerde sport en Sportbedrijf Deventer voorgelegd en zijn hun reacties verwerkt. Ook is het

conceptbeleidskader in november 2021 voorgelegd aan de Adviesraad Sociaal Domein. Reacties uit deze consultatie zijn eveneens in het definitieve beleidskader sport verwerkt.

Wensen van sportverenigingen

Tijdens het participatietraject is met sportverenigingen en Sportbedrijf Deventer teruggekeken naar het sportbeleid over de periode 2016-2020. Daaruit zijn vervolgens wensen en behoeften naar voren gekomen. Zij gaven aan dat zij graag een kennisbank willen hebben, waarin zij informatie over diverse onderwerpen kunnen vinden. Bijvoorbeeld over de btw-regeling, samenwerking met andere sportverenigingen

en maatschappelijke organisaties en informatie over de drank- en horecawet. Deze databank is inmiddels door Sportbedrijf Deventer gerealiseerd onder de naam Sportloket/Clubbase Deventer; een initiatief van NOC*NSF met samenwerkende partners, dat jaarlijks gevuld wordt met nieuwe relevante informatie voor clubs zowel op landelijk als op lokaal niveau. Het is de wens van verenigingen om deze kennisbank de komende jaren verder uit te breiden met o.a. een reserveringssysteem en een meldpunt voor accommodaties.

Sportverenigingen gaven aan dat zij het belangrijk vinden om zich verder te professionaliseren. Eén van de vormen van professionalisering en de daaraan gekoppelde vitalisering, is de toenemende mate van samenwerking tussen sportverenigingen op sportparkniveau, op wijkniveau en tussen andere sportaanbieders. De inzet van sportparkmanagers is hierin een van de opties. Daarnaast gaven sportverenigingen aan dat het voor hen belangrijk is om te weten op welke manier de vereniging zich naar 'vitale vereniging' kan ontwikkelen. De criteria hiervoor zullen in het Uitvoeringsprogramma 2022 samen met de sportverenigingen en het Sportbedrijf Deventer concreet worden ingevuld.

TRENDS EN ONTWIKKELINGEN

Sportparticipatie en ledenaantallen

In 2019 sportte van de Nederlanders in de leeftijdsgroep van 5 tot 80 jaar 65% maandelijks (tenminste 12x per jaar) en 27% van deze groep Nederlanders was lid van een sportvereniging. Het aantal sporters is ruim twee keer zo hoog als het aantal leden. Als gevolg van de coronacrisis zijn er in 2020 minder mensen gaan sporten. De sportparticipatie is namelijk teruggelopen van 65% naar 61% en het percentage 'lid van een sportvereniging' van 27% naar 24%. Dat blijkt uit cijfers van NOC*NSF van 2019 en 2020 "Zo sport Nederland". Deventer inwoners sportten in 2019 64% maandelijks en in 2020 is dat percentage teruggelopen naar 61%. Het percentage dat lid is van een sportvereniging is gelijk gebleven namelijk 28%. De sportparticipatie in Overijssel is iets hoger dan het landelijk percentage. In Overijssel is het ledenaantal van 2020 ten opzichte van 2019 stabiel gebleven; dat in tegenstelling tot de landelijke cijfers die een duidelijke daling laten zien. De verenigingsstructuur is in onze provincie nog relatief sterk.

Uit hetzelfde onderzoek van NOC*NSF uit 2020 is gebleken dat wandelen, hardlopen en fietsen in ongeorganiseerde vorm tijdens coronatijd zijn toegenomen. Mensen gingen om en rond het huis iets meer bewegen. Wel zijn vooral lager opgeleiden in combinatie met een lager inkomensniveau tijdens corona minder gaan sporten en bewegen.

Uit de vrijetijd omnibus 2018 – 2021 van CBS en RIVM is naar voren gekomen dat flexibilisering in het sportaanbod in de vorm van het aanbieden van korte cursussen, tot meer sportdeelname kan leiden. De motivatie om tot sporten en

bewegen over te gaan ligt vooral op het gebied van de verbetering van de gezondheid en de conditie en om af te vallen.

In de toekomstverkenning van CBS en RIVM van 2020 blijkt dat de sportparticipatie stabiel zal blijven en zal verschuiven naar andere type sportvormen die vooral individueel gericht zijn. Dat betekent dat het sporten in verenigingsverband onder druk blijft staan. De sportparticipatie van kinderen in de leeftijd van 5 t/m 12 jaar bedraagt 80% en die in de leeftijd van 13 t/m 18 jaar 75%. In de leeftijdsgroep van 5 t/m 9 jaar zijn de meeste sporters actief. Het aantal verenigingsleden daarentegen ligt het hoogst in de categorie 10 t/m 14 jaar. Dit aantal blijft redelijk stabiel. Dit alles zou pleitten voor meer gerichte inzet op jongeren om zowel de sportparticipatie als het aantal leden te verhogen.

Minder leden betekent minder inkomsten voor verenigingen. Verenigingen moeten dus creatief worden in hun inkomstenbronnen. Een nog groter probleem is het gebrek aan vrijwilligers. Verenigingen hebben moeite om voldoende vrijwillige inzet te genereren voor het uitvoeren van hun corebusiness zoals het organiseren van trainingen en wedstrijden. Hiervoor heeft de vereniging trainers, bestuurs- en commissieleden nodig. Deze taken worden door vrijwilligers uitgevoerd. Daarnaast voeren sportverenigingen taken uit die niet tot hun corebusiness behoren zoals ledenwerving en sociaal-maatschappelijke activiteiten om bewegen en vitaliteit te versterken bij inwoners van Deventer. Om deze taken te kunnen uitvoeren heeft de sportvereniging hulp nodig van professionals zoals combinatiefunctionarissen, buurtsportcoaches en sportparkmanagers.

Aangepast sporten

Sporten en bewegen voor mensen met een beperking is niet vanzelfsprekend. De sportdeelname blijft vaak achter. Onder andere omdat het voor hen vaak lastiger is om passend sportaanbod dichtbij huis te vinden. Landelijk sporten in 2018 21% mensen met een lichamelijke beperking wekelijks en 35% van de verstandelijke beperkten. In de regio IJsselland was dit 32% voor mensen met een lichamelijke beperking.

Volgens de leefstijlmonitor 2020 van CBS en RIVM zijn toegankelijke faciliteiten en goede trainers, die met (kleine) aanpassingen ervoor kunnen zorgen dat het aanbod aansluit bij de doelgroep, belangrijk om een aanbod op maat te maken. Daarnaast is het belangrijk dat er een verbindende partij is, bijvoorbeeld een buurtsportcoach, om de samenwerking tussen partijen rondom deze doelgroep, zoals de gezondheidszorg, school, sociale wijkteams en sportaanbieders te versterken en het aanbod bij deze specifieke doelgroep kenbaar te maken.

Sinds jaren zet de Deventer Sportploeg zich met succes in om mensen met een verstandelijke beperking te laten sporten, toch hebben verenigingen nog te maken met een gebrek aan trainers met specialisatie in een dergelijk complexe doelgroep.

Zwemvaardigheid

Sportbedrijf Deventer zet zich binnen haar doelstellingen in om het zwemmen in de gemeente Deventer te versterken door te proberen om alle leerlingen in het primair onderwijs zwemvaardig te maken. Via de Stichting Rechttop en de Stichting Leergeld draagt de gemeente financieel bij aan de zwemvaardigheid van kinderen als gezinnen dit niet zelf kunnen bekostigen. Het doel is dat ieder kind leert zwemmen.

Binnen- en buitensportaccommodaties¹

Het aantal sportaccommodaties in Nederland zal in de toekomst niet dalen of stijgen. Wel is er een verschuiving te verwachten van het soort accommodaties en locaties. In verband met de vergrijzing, ontgroening en het groeiend aandeel niet westerse migranten, zal de vraag naar typen sporten verschuiven. Naar verwachting zal het aantal voetbalvelden en basketbalhallen afnemen, terwijl de vraag naar golf, fitness en andere sporten zal toenemen. Veel zwembaden worden nu al gesloten omdat de interesse voor de zwemsport afneemt.

Veel sportaccommodaties zullen in de toekomst van publiek naar privaat gaan, vanwege de commercialisering van het vrijetijd aanbod. Daarnaast openen private partijen nieuwe sportaccommodaties. De fitnessbranche en ook yogascholen zijn hiervan goede voorbeelden.

De laatste jaren zijn voor outdoor sporten indooraccommodaties geopend zoals klimhallen, skipistes en skatebanen. Vrijtijdsbesteding, waaronder sport, wordt in toenemende mate een zoektocht naar belevenissen en een manier om uiting te geven aan de eigen identiteit en leefstijl. De inzet van sport als

¹ Uit: Sport en bewegen in cijfers: trends en ontwikkelingen tot 2030 van CBS

middel, wordt belangrijker dan de inzet van sport als doel. Door de toename van de ongeorganiseerde sport is er minder behoefte aan de meer traditionele sportaccommodaties en komt de openbare ruimte steeds meer in beeld als locatie voor sport, bewegen en actieve vormen van recreatie. Denk hierbij aan (autovrije) wandelzones en (hard)looppaden.

Technologische ontwikkelingen gaan in de toekomst mogelijk maken dat sportaccommodaties voor meerdere sporten ingezet worden, waardoor ze intensiever gebruikt kunnen worden. Kunstgras speelt daarin een belangrijke rol maar ook het belichten van lijnen op verschillende speelvelden. Daarnaast speelt technologie en digitalisering ook een belangrijke rol daar waar het gaat om het organiseren van competities buiten de sportverenigingen om. Ook kan de inzet van Smartdata/datasceince bijdragen aan het bij elkaar brengen van vraag en aanbod om daarmee nieuwe leden te trekken en de sportparticipatie te verhogen.

Sportdeelname en inkomen

Uit de Deventer Kindermonitor 2017-2018 blijkt dat kinderen in bepaalde wijken in Deventer minder lid zijn van een sportvereniging. Dit kan bijvoorbeeld veroorzaakt worden omdat de ouders het niet kunnen betalen. De gemeente vindt het belangrijk dat sporten en bewegen betaalbaar blijft en blijft de komende jaren bijdragen aan een lagere contributie bij sportverenigingen voor mensen met een laag inkomen, ook voor nieuwkomers in de samenleving. Dit gebeurt via de Stichting Rechtop! voor volwassenen vanaf 18 jaar en via de Stichting Leergeld voor kinderen en jongeren tot 18 jaar. Gemiddeld is 76% van de kinderen in de leeftijd t/m 12 jaar lid van een sportvereniging maar in sommige wijken blijft dat percentage achter. In Voorstad bijvoorbeeld bedraagt dat percentage slechts 68%.

Landelijk Sportakkoord en Deventer

In 2018 is het Sportakkoord 'Sport verenigt Nederland' gesloten tussen het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS), Vereniging Sport en Gemeenten (VSG), Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en NOC*NSF. Doel van het sportakkoord is om de organisatie en financiën van de sport toekomstbestendig te maken. Het kabinet vraagt daarbij bijzondere aandacht voor de diversiteit in de samenstelling van sportbonden, de ontwikkeling van open sportclubs en een laagdrempelige toegang tot sport voor kinderen. VWS, VSG en NOC*NSF hebben samen met de partijen in de deelakkoorden, de visie ontwikkeld en de inhoudelijke reikwijdte van dit akkoord bepaald.

Het Landelijk Sportakkoord is in 2020 vertaald naar een Lokaal Sport- en Bewegakkoord voor Deventer. Dit sport- en bewegakkoord is opgesteld door organisaties op het gebied van sport, bewegen en gezondheid in Deventer zoals sportverenigingen, scholen, zorg, de Stichting Deventer Sportploeg en Sportbedrijf Deventer. Dit in samenspraak met de gemeente Deventer als gelijkwaardige partner. Bij het sportakkoord gaat het om concrete acties die bijdragen aan de doelstellingen die in dit beleidsplan zijn opgenomen. Deventer ontvangt voor de uitvoering van het Lokaal Sport- en Bewegakkoord tot 2023 jaarlijks € 50.000 van het rijk. De acties uit het sportakkoord worden opgenomen in het Uitvoeringsprogramma sport.

Sport tijdens en na corona

In maart 2020 werd een groot deel van de sportsector geheel stilgelegd en werd mensen gevraagd om 'zoveel' mogelijk thuis te blijven vanwege de pandemie. Dit heeft ervoor gezorgd dat de sport- en beweegdeelname sinds de coronamaatregelen is afgenomen.

Tussen verenigingen is door corona een grote diversiteit in ervaren lasten waarneembaar en de financiële toekomst van sportverenigingen blijft onzeker. De verenigingen in Deventer lijken veerkrachtig genoeg. Het ledenaantal is in 2020 niet gedaald wat tegen de landelijke trend ingaat.

Naar verwachting zullen de gevolgen van de coronamaatregelen nog lange tijd na-ijlen. De druk op de vrijwilligers bij de sportverenigingen was in 2020 en 2021 ontzettend groot. Bij het nieuwe vrijwilligersbeleid dat in 2022 wordt vastgesteld, worden sportverenigingen betrokken. Sportbedrijf Deventer zal hieraan in de Clubbase/Sportloket in samenwerking met de Vrijwilligerscentra Deventer Doet ook aandacht besteden. In het Uitvoeringsprogramma 2022 zal dit onderwerp opgenomen worden als een van de items die gemonitord moeten worden.

In de Clubbase hebben sportverenigingen de mogelijkheid om leden te werven. Door de coronapandemie is hiervoor extra aandacht nodig. Sportbedrijf Deventer zal de sportverenigingen hiermee in de vorm van verenigingsondersteuning helpen.

DE DRIE DEVENTER PIJLERS

Het beleidskader sport kent drie pijlers:

De sportvereniging professionaliseert

De sportvereniging verbindt

Beter benutten van de sportinfrastructuur

Vanuit het gemeentelijk beleid worden sportverenigingen gestimuleerd om zich in te zetten in het sociale domein. Daarvoor is het nodig dat sportverenigingen gemotiveerd worden om een rol in dit domein te willen spelen. De corebusiness van de sportvereniging ligt op het gebied van de wedstrijdsport waarmee zij mensen en vooral kinderen en jongeren aanzetten tot het leveren van prestaties op ieders niveau en daarmee een belangrijke rol vervullen als het gaat om het versterken van hun weerbaarheid. In de laatste jaren zijn sportverenigingen zich ook gaan bezighouden met activiteiten en projecten die 'sport als middel'

in zich hebben. Zo kunnen sportverenigingen zich tot 'open clubs' ontwikkelen en daarmee ook tot duurzame organisaties. Dat is belangrijk vanwege dalende ledenaantallen met navenant minder inkomsten. Pijler 3 zal dit moeten faciliteren. Hiervoor zijn onder andere sportaccommodaties nodig die voor iedereen bereikbaar en toegankelijk zijn.

Daarnaast is het belangrijk dat maatschappelijke partners in de zorg, welzijn en onderwijs, open staan voor deze nieuwe rol en gelijkwaardige positie van sportverenigingen.

De sportvereniging professionaliseert

De gemeente Deventer vindt het belangrijk om sportverenigingen duurzaam te behouden vanwege o.a. hun maatschappelijke meerwaarde. Dat betekent dat de gemeente verenigingen wil helpen om de vitaliteit te vergroten. Onder vitale verenigingen verstaan we verenigingen die:

- Een gezonde financiële situatie hebben;
- Voldoende vrijwilligers weten in te zetten;
- Een goede ledenopbouw hebben passend bij de sport of visie/missie;
- Een maatschappelijke functie (buiten de betrokkenheid van de leden) in de samenleving hebben;
- Een duidelijke visie en missie hebben;
- Regulier sportaanbod hebben.

De gemeente toetst jaarlijks of verenigingen volgens deze criteria 'vitaal' zijn. De gemeente zal in eerste instantie vitale verenigingen ondersteunen maar ook verenigingen die vitaal willen worden. Deze groep sportverenigingen zijn koplopers op weg naar duurzame vitaliteit. In het Uitvoeringsprogramma sport 2022 zullen de toetsingscriteria voor vitale verenigingen samen met een vertegenwoordiging van de verenigingen en Sportbedrijf Deventer concreet beschreven worden.

Eén van de belangrijke voorwaarden om te komen tot vitale verenigingen, is de inzet van 'betaalde professionals in de sport'. Deze professionals worden in Deventer al een paar jaar ingezet zoals de verenigingsondersteuners, de buurtsportcoach en de combinatiefunctionaris. Sportbedrijf Deventer coördineert deze professionals met financiële middelen vanuit het Rijk en de gemeente Deventer. De komende jaren zal samen met sportverenigingen en Sportbedrijf Deventer bekeken worden of de inzet van bijvoorbeeld sportparkmanagers per sportpark kan leiden tot duurzaam behoud van de georganiseerde sport, tot een optimaal gebruik van de sportaccommodaties en daarmee ook tot een hogere sportparticipatie van inwoners van Deventer en tot ledengroei bij sportverenigingen.

Verenigingsondersteuners: verenigingsmanager of sportparkmanager

Sportbedrijf Deventer verleent ondersteuning aan sportverenigingen die hiervoor openstaan, in de vorm van de inzet van verenigingsondersteuners voor binnen- en buitensporten. Deze betaalde professional kijkt samen met het bestuur van de vereniging naar samenwerkingsverbanden en initiatieven om sportverenigingen te versterken, te vitaliseren en te professionaliseren. De sportparkmanager kan dat doen in combinatie met alle verenigingen en andere gebruikers op een sportpark.

Combinatiefuncties: de buurtsportcoach en cultuurcoach

Het doel van combinatiefuncties is om mensen ongeacht leeftijd, beperking en culturele achtergrond, een leven lang te laten sporten en bewegen en deel te laten nemen aan cultuur. Zij kijken hoe ze vanuit sport en cultuur een brug kunnen slaan naar onderwijs, gezondheid, zorg en welzijn. Meedoen is het kernwoord. Sportbedrijf Deventer begeleidt deze 'betaalde professionals' in de sport.

De beweegmakelaars bij het Sportbedrijf Deventer

De beweegmakelaar is het resultaat van samenwerking tussen het Deventer Ziekenhuis, de Huisartsencoöperatie, ENO en Sportbedrijf Deventer. Doel is om mensen met een zorgvraag te stimuleren op het gebied van gezondheid en gedrag. De beweegmakelaar ondersteunt en begeleidt patiënten naar een passend beweegaanbod. De gemeente Deventer draagt financieel bij aan deze functie.

De sportvereniging verbindt

Sporten als doel om een bepaalde sportieve prestatie te behalen, vormt de basis van een sportvereniging. De vereniging heeft ook een belangrijke verbindende en sociale functie voor haar leden. Naast het verenigingsleven kan de vereniging met haar sociale functie in de samenleving een belangrijke meerwaarde hebben.

De sportvereniging als verbindende schakel heeft daarom een belangrijke rol in buurten en wijken. Deze functie is de afgelopen jaren aan belang toegenomen in de vorm van een Open Club of Sportplus vereniging. Een Open Club of Sportplus vereniging doet namelijk meer dan het aanbieden van de reguliere sport. Dit betekent dat de sportvereniging zich openstelt voor niet-leden in de vorm van het aanbieden van korte cursussen en BSO-activiteiten. Maar ook dat de vereniging de verbinding zoekt met het onderwijs, de wijk, de zorg en welzijn. Zo vervullen zij binnen het sociaal domein een belangrijke functie als vrij toegankelijke voorziening in de buurt of wijk.

Door vraag-, buurtgericht en/of doelgroepgericht te opereren, kan de sportvereniging nieuwe doelgroepen aan zich binden. Denk aan buurtbewoners die nu geen lid zijn (vanwege culturele achtergronden, armoede, werkloosheid, ouderdom, beperkingen en eenzaamheid) maar wel betrokken kunnen worden bij de vereniging. Ook kan de sportvereniging korte kennismakingscursussen organiseren waarmee extra inkomsten gegenereerd kunnen worden. Dit kan leiden tot meer toekomstbestendigheid van verenigingen.

Het Sportbedrijf Deventer levert aan sportverenigingen die dat willen, een actieve bijdrage in verenigingsondersteuning op basis van maatwerk. De gemeente stimuleert sportverenigingen vanuit dit beleidskader sport, om inwoners van Deventer te enthousiasmeren om zich, op welke manier dan ook, met de sportvereniging te verbinden. Dat vraagt van zowel verenigingen als van partners een open houding, open cultuur, vraaggerichtheid, ondernemerszin en (gelijkwaardige) samenwerking.

Beter benutten van de sportinfrastructuur

De nieuwe omgevingswet vraagt gemeenten om omgevingsvisies te ontwikkelen, waarin ze kunnen aangeven hoe de inrichting van de leefomgeving bijdraagt aan gezondheidsbevordering.

Ook de gemeente Deventer streeft ernaar om met behulp van het sportbeleid integrale doelstellingen op het gebied van het sociaal domein (met daarin aandacht voor welzijn, gezondheid en zorg) en het vestigingsklimaat wonen en werken te realiseren.

Het gemeentelijk sportbeleid zoekt in het kader van het ruimtelijk sportbeleid voortdurend naar mogelijkheden om de doelmatigheid en effectiviteit van het lokale (sport)beleid te vergroten. In het sportstimuleringsbeleid begint dit bij het optimaal laten renderen van de lokaal aanwezige sportinfrastructuur. Het is belangrijk dat deze infrastructuur (binnen- en buitensportaccommodaties, sportverenigingen en anders georganiseerde sportvormen) blijft aansluiten op de veranderende vraag naar en behoefte aan bewegingsmogelijkheden van inwoners van Deventer.

Vanuit deze optiek streeft de gemeente naar goede, betaalbare en bereikbare sportvoorzieningen. Iedereen kan in de eigen omgeving lopend of op de fiets terecht bij een sportvoorziening of naar toegankelijke en beschikbare openbare ruimte die uitnodigt om te sporten of bewegen. Sportparken die nu veelal nog gesloten zijn voor publiek en alleen toegankelijk zijn in de vorm van een lidmaatschap bij een sportvereniging, kunnen bijvoorbeeld overdag openbaar gebied worden zodat deze ook benut kunnen worden voor sport en bewegen. Uiteraard zullen de mogelijkheden en knelpunten hiervan in beeld gebracht moeten worden zoals de wijze van controle en toezicht op de velden.

Gemeentelijke faciliteiten in relatie tot sportaccommodaties en sportverenigingen

Een belangrijk uitgangspunt binnen dit sportkader is het 'gelijk' behandelen van alle sportverenigingen op het niveau van de binnen- en buitensportaccommodaties. Gelijktrekken betekent niet een verlaging of verhoging in de huur van

accommodaties of het indirect gelijk trekken van de contributies van verenigingen. Het faciliteren van verenigingen gebeurt ook door niet te rekenen met kostprijs dekkende huren. De komende jaren wordt gebruikt om eventuele verschillen in huurprijzen, ten gevolge van de gemeentelijke herindeling, inzichtelijk te maken en te besluiten hoe hier mee om te gaan voor de toekomst.

Sportkantines en de meeste kleedkamers zijn in recht van opstal bij de verenigingen. De gemeente bezit de grond en de vereniging bezit het gebouw en onderhoud deze accommodatie zelf. De gemeente gaat de komende jaren de laatste kleedkamers overdragen waardoor er op dat gebied ook sprake is van gelijkwaardigheid tussen verenigingen.

De randvoorwaarden voor het gelijktrekken van sportverenigingen zijn:

- de sportaccommodatie staat op gemeenteground van Deventer.
- op basis van de jaarlijkse inventarisatie van vraag en aanbod (benodigde capaciteit op basis van landelijke behoeftepeilingen zoals die van de KNVB) bezien of een accommodatie voorziet in een gemeente brede vraag.
- op basis van de landelijke VNG en NOC*NSF normen¹ voor de bezettingsgraad bezien of een binnensportaccommodatie voorziet in een gemeente brede vraag.
- de vereniging op basis van de in dit beleidskader opgestelde criteria, vitaal is.

¹ Landelijke normen voor bezettingsgraad van NOC*NSF en VNG. Norm NOC*NSF is 1.400 uur per jaar; dit gaat uitsluitend om gebruik door sportverenigingen. Norm VNG is 1.600 uur; dit gaat om gebruiksuren onderwijs en verenigingen. Deze normen staan los van de kwaliteit van accommodaties of de voorwaarden vanuit sportbonden.

REGIE OP SPORTACCOMMODATIES

Het beter benutten van de basisinfrastructuur in Deventer is als één van de drie pijlers opgenomen. Het doel daarvan is het versterken van sportverenigingen en het indien mogelijk openstellen van de sportaccommodaties voor andere sportaanbieders en gebruikers. Deze basisinfrastructuur bestaat voornamelijk uit binnen- en buitensportaccommodaties.

De landelijke trend op het gebied van sportaccommodaties geeft aan dat het aantal sportaccommodaties de komende 10 jaar niet of nauwelijks zal dalen of stijgen. Wel is er een verschuiving te verwachten van het soort accommodaties en de daaraan gekoppelde locaties. Dit op basis van de veranderende marktvraag door consumenten. Om een goed beeld te krijgen van de ontwikkeling van sportaccommodaties in Deventer is in 2020 en 2021 extern onderzoek verricht.

De optionele ontwikkelscenario's

In 2019 werd een aanzet gegeven tot visievorming op accommodatiegebied binnen het beleidskader sport 2020 – 2030, wat geleid heeft tot het opstellen van vijf ontwikkelingsscenario's. Dit met als doel te komen tot een efficiënter en effectiever gebruik van de binnen- en buitensportaccommodaties door sportverenigingen. Deze scenario's zijn gebaseerd op de mate van regievoering vanuit de gemeente waarin de gemeente in scenario 1 de minste en in scenario 4 de meeste regie voert.

SCENARIO 1

De gemeente verandert niets aan de huidige werkwijze, alleen een efficiënter en effectiever gebruik van de sportaccommodaties. In dit scenario gaat het om het reguliere onderhoud en beheer door de gemeente en de nodige renovatie/vervanging van de huidige accommodaties. Uitgangspunt is dat de binnen- en buitensportaccommodaties blijven bestaan op hun huidige locatie.

SCENARIO 2

Dit scenario is gelijk aan scenario 1 waarin de huidige binnen- en buitensportaccommodaties blijven bestaan. Maar waarin de gemeente 1/3 van de investeringen in buitenaccommodaties aan sportverenigingen vergoedt en 2/3 door de sportvereniging zelf gefinancierd moet worden. Dit geldt niet voor binnensportaccommodaties omdat dit voor deze sportverenigingen niet reëel is.

SCENARIO 3

De gemeente centraliseert de buitensportvoorzieningen van tien naar zes locaties en laat de binnensportvoorzieningen op dezelfde locaties. In dit scenario treden er geen synergievoordelen op tussen de binnen- en de buitensport. Ook krijgt de buitensport in dit scenario een minder goede spreiding.

SCENARIO 4

Scenario 4 is een situatie waarbij alle accommodaties voor binnen- en buitensport op zes locaties worden gecentraliseerd. Hierdoor treden er synergievoordelen op tussen de binnen- en de buitensport. Ook in dit scenario krijgt de binnen- en buitensport een minder goede spreiding.

Bestuurlijk traject: scenario 5

De gemeente heeft op 26 november 2019 het eerste concept beleidskader sport voor reactie voorgelegd aan sportverenigingen, Sportbedrijf Deventer en aan de Adviesraad Sociaal Domein. Deze reacties zijn verwerkt in het tweede concept beleidskader sport. In het tweede concept zijn de vier scenario's voor binnen- en buitensportaccommodaties opgenomen. Het college heeft de raad voorgesteld om scenario 5 verder uit te werken. In december 2020 heeft de raad besloten scenario 5 te laten onderzoeken en als uitgangspunt te nemen in dit beleidskader.

SCENARIO 5

Scenario 5 is een hybridevorm en houdt in dat er niet proactief wordt gecentraliseerd maar dat de gemeente dit wel als uitgangspunt neemt als de gelegenheid zich voordoet. Dit kan zich voordoen op een 'natuurlijk' moment in de onderhouds-/vervangingscycli van bijvoorbeeld kunstgrasvelden of wanneer een sporthal aan vervanging toe is. Dan wordt bekeken wat er nodig is om de hal een betere centralere functie te laten vervullen.

Vanuit de 'basis op orde' naar effectieve beleidskeuzes

Het is de ambitie van de gemeente om de vitaliteit van sportverenigingen te verbeteren o.a. in de vorm van ledengroei en om de sportparticipatie de komende jaren te laten toenemen.

Uit het accommodatieonderzoek dat in 2020 is uitgevoerd, blijkt dat de basis aan binnen- en buitensportaccommodaties in de gemeente Deventer goed is. Er is geen sprake van een duidelijk tekort en overschot aan binnensportaccommodaties. Op bepaalde tijden bijvoorbeeld in de avonduren, is er bij gymzalen en sportzalen voldoende ruimte. Overdag worden deze accommodaties veelal door het onderwijs gebruikt. De sporthallen hebben vooral in de avonduren een hoge bezetting waardoor er in bepaalde gevallen een tekort ontstaat. Overdag kan er dan weer sprake zijn van onderbezetting. Bij actuele ontwikke-

lingen in de binnensport, zoals bij de realisatie van de sporthallen in Bathmen en Keizerslanden, wordt hiermee uiteraard rekening gehouden.

Uit het accommodatieonderzoek van 2021 is gebleken dat sportverenigingen de komende jaren willen streven naar het beter benutten van de sportparken in de vorm van het inzetten van meer professionaliteit en het bundelen van krachten.

In 2021 is op basis van scenario 5, de mogelijkheid onderzocht om tot clustering van de binnen- en buitensportaccommodaties van tien naar zes over te gaan. Het onderzoek wees uit dat clustering naar zes sportaccommodaties als middel om tot optimalisatie van de sportaccommodaties te komen, niet reëel geacht wordt. Centralisatie zal namelijk leiden tot een slechtere bereikbaarheid van sportaccommodaties voor inwoners; zeker waar het gaat om jonge en oudere sporters. Hoe dichterbij de sport hoe laagdrempeliger het voor mensen is om te gaan sporten. Het doel om meer mensen te laten sporten en daarmee de sportparticipatie te verhogen, een van de centrale doelstellingen in dit beleidskader, zal op basis van centralisatie naar zes locaties niet bereikt worden.

In het accommodatiebeleid van de komende jaren zal centralisatie naar zes locaties als uitgangspunt voor de sportaccommodaties niet als zodanig een leidend principe zijn. Wel kunnen zich ontwikkelingen op sportparken voordoen, die leiden tot clustering van sportaccommodaties. Sportaccommodaties worden ook door andere beleidsvelden beïnvloed, bijvoorbeeld door het onderwijs, welzijn en door woningbouw. Wanneer zich nieuwe ontwikkelingen voordoen, wordt op projectbasis bekeken wat de meest optimale oplossing voor de sport hierin is. Hiervoor zal dan ook per project naar financiering gezocht moeten worden. Op basis van nieuwe ontwikkelingen bij sportverenigingen en nieuwe trends, kunnen zich de komende jaren situaties voordoen waarbij clustering van sportaccommodaties tot de mogelijkheden behoort. Wanneer een dergelijke situatie (een natuurlijk of noodzakelijk moment) zich voordoet kan de gemeente hierop samen met relevante partners op projectbasis inspringen.

Bestaande ontwikkelingen van optimalisatie en clustering van sportaccommodaties

Tijdens het schrijven van het beleidskader zijn al diverse ontwikkelingen met betrekking tot optimalisatie en clustering van sportaccommodatie(s) in gang gezet of worden onderzocht.

Optimalisatie binnensport

Vanaf september 2021 zijn de binnensportverenigingen herverdeeld over de binnensportaccommodaties met optimalisatie en centralisatie als uitgangspunt. Sportverenigingen zaten verspreid over de sporthallen in de gemeente en hebben nu, zoveel mogelijk, een vaste accommodatie voor hun trainingen en wedstrijden. Volleybalvereniging Avior heeft een vaste plek gekregen in De Scheg, waardoor de hoogte van de nieuw te bouwen sporthal in Keizerslanden van 9 naar 7 meter kan worden teruggebracht.

Sporthal Keizerslanden

Op het gebied van de Marke vindt een herontwikkeling plaats waarop de locatie Marke Zuid nieuwbouw komt

van het Etty Hillesum Lyceum en sporthal Keizerslanden. Hier worden de functies onderwijs en binnensport met elkaar verbonden op één locatie.

Sporthal De Uutvlog

De initiatiefgroep sport Bathmen heeft onderzoek verricht naar nieuwbouw van de verouderde sporthal De Uutvlog (gemeentelijk eigendom) in Bathmen. De gemeente heeft een verdiepend onderzoek laten doen naar nieuwbouw en locatie van de sporthal. Op basis van dit onderzoek heeft de gemeente besloten om een nieuwe sporthal te realiseren op het sportpark "De Looënk". Hierbij worden binnen- en buitensport op één locatie gecombineerd.

Sporthal Schalkhaar

Voor de sporthal in Schalkhaar (eigendom Stichting) zijn de komende jaren flinke investeringen voor groot onderhoud nodig. De Stichting Sportvoorziening Schalkhaar heeft het initiatief genomen om te onder-

zoeken of het mogelijk is om een nieuwe sporthal te realiseren op de locatie van sportpark Horsterhoek in Schalkhaar. Daarmee worden binnen- en buitensport in Schalkhaar geclusterd op het sportpark.

De Scheg

Voor de toekomstbestendigheid van sportaccommodatie De Scheg heeft Sportbedrijf Deventer in 2021 een plan opgesteld. In het najaar van 2021 is de gemeente gestart met een onderzoek naar de gemeentelijke toekomstvisie op De Scheg. Hierbij wordt breed gekeken naar ontwikkelingen op sportdeelname, directe omgeving (Holterwegzone), duurzaamheid en regionale uitstraling.

De gemeentelijke investeringen behorende bij deze projecten zijn en zullen per situatie aan het sportbeleid getoetst worden en aan het college en de raad worden voorgelegd.

Om nieuwe ontwikkelingen op het gebied van de sport in Deventer in beeld te krijgen, de vitaliteit van sportverenigingen en de effectiviteit van projecten te kunnen beoordelen, is regelmatige monitoring noodzakelijk. Het gaat daarbij om het verzamelen van gegevens zoals ledenaantallen, sportparticipatie en de bezetting van de sportaccommodaties. Wanneer deze basis op orde is, kunnen besluiten genomen worden die gebaseerd zijn op feiten.

Optimalisatie als leidend principe voor sportaccommodaties

Optimalisatie van de sportaccommodaties in combinatie met het borgen van de kwaliteit van de accommodaties, zal de komende jaren een belangrijk leidend principe worden. Optimalisatie betekent het zo effectief mogelijk gebruiken van de binnen- en buitensportaccommodaties door inwoners van Deventer, door sportverenigingen maar ook door andere gebruikers zoals het onderwijs, welzijn

en andere sportaanbieders. Daarvoor is de borging van de kwaliteit van de sportaccommodaties noodzakelijk inclusief de verduurzaming. Optimalisatie kan tot stand komen door bijvoorbeeld intensievere samenwerking tussen sportverenigingen op sportparkniveau. Maar bijvoorbeeld ook in de vorm van de Open Club waarbij de sportvereniging zich openstelt voor sociaal-maatschappelijke activiteiten zoals de BSO. Een van de instrumenten om optimalisatie van sportaccommodaties te versterken, is het invoeren van een digitaal reserveringssysteem.

De komende jaren zal samen met sportverenigingen, Sportbedrijf Deventer en het Groenbedrijf bekeken worden welke mogelijkheden er zijn om tot optimalisatie te komen van het gebruik van de sportparken, de sporthallen en de sportzalen.

Regelingen die het accommodatiebeleid (gaan) beïnvloeden

De sport en daarbinnen de sportaccommodaties staan niet los van landelijke en Europese ontwikkelingen op het gebied van duurzaamheid en klimaat. Ook de sport zal zich de komende jaren nadrukkelijk moeten bezighouden met de implementatie van (wettelijke) maatregelen die hiermee te maken hebben. Zo zijn er tussen NOC*NSF, de sportbonden en sportverenigingen afspraken gemaakt hoe dit alles aangepakt moet worden. Deze afspraken zijn verwoord in de 'Routekaart Verduurzaming Sport'. Voor binnensportaccommodaties en clubhuizen die eigendom zijn van de gemeente geldt sinds 1 januari 2021 landelijk een minimale eis van Bijna Energie Neutraal Gebouw (BENG). De gemeente Deventer hanteert voor de binnensportaccommodaties en clubhuizen die haar eigendom zijn het Energie Neutraal Gebouw (ENG) als uitgangspunt. Daar waar dit uitgangspunt niet mogelijk is, wordt inzichtelijk gemaakt waarom niet en welke extra middelen nodig zijn om ENG te behalen.

In het Sportloket heeft Sportbedrijf Deventer de belangrijkste regelingen opgenomen die voor sportverenigingen in Deventer toepasbaar zijn. Dat geldt bijvoorbeeld ook voor regelingen op het gebied van BTW. Voor een overzicht van deze regelingen, zie bijlage.

AMBITIE EN DOELSTELLINGEN EN RESULTAAT

Ambitie

Het is de ambitie van de gemeente om de sport in Deventer waar mogelijk te versterken zodat alle inwoners van Deventer de mogelijkheid krijgen om te gaan sporten en bewegen. 76% van de kinderen in Deventer in de leeftijd van 4 t/m 12 jaar sport nog altijd bij een sportvereniging om plezier te hebben in sport, om in teamverband samen te spelen of om uitgedaagd te worden tot het leveren van een prestatie. Kinderen vormen voor sportverenigingen een fundament met potentie om te kunnen groeien. Zoals eerder in dit beleidskader is gezegd, is er de komende jaren landelijk een lichte afname van ledengroei en een stabilisatie van de sportparticipatie in alle leeftijdsgroepen te verwachten. In Deventer is de verwachting dat de ledenparticipatie en de sportparticipatie stabiel blijven. Op basis hiervan zet de gemeente in op duurzaam behoud van sportverenigingen als spinnen in het web in de totale sportinfrastructuur van Deventer. Deze ambitie voor de sport in Deventer kan echter alleen gerealiseerd worden wanneer alle partijen in de sport samenwerken en hun krachten gaan bundelen. Sportverenigingen kunnen dit bijvoorbeeld op het niveau van het sportpark doen.

Al jaren worden er door lokale en landelijke overheid op preventie gerichte interventies gepleegd om een gezonde leefstijl te bevorderen. Interventies in de sport zijn hiervan een belangrijk onderdeel. In de komende jaren is het van essentieel belang deze interventies daadwerkelijk te effectueren waardoor inwoners meetbaar 'gezonder' worden. Interventies in het duurzaam behouden van sportverenigingen zijn nadrukkelijk ook onderdeel van dit beleid.

Cruciale randvoorwaarden voor het duurzaam behoud van sportverenigingen
Een belangrijke randvoorwaarde is het versterken van de sportinfrastructuur in de gehele keten. De gemeente heeft hierin de rol als (mede)financier, als eigenaar van sportaccommodaties en als regisseur. Om dit mogelijk te maken wil de gemeente de vele sportverenigingen blijvend ondersteunen zodat deze hun vitaliteit behouden. Dit doet de gemeente op een directe manier in de vorm van diverse subsidieregelingen voor sportverenigingen, door niet-kostprijsdekkende huur te rekenen en door te investeren in sportvelden en binnensportaccommodaties. Maar ook indirect in de vorm van het toekennen van reeds bestaande projectsubsidies voor de versterking van o.a. de professionaliteit van sportverenigingen. Sportbedrijf Deventer speelt op dit gebied een sleutelrol.

In de ontwikkeling tot duurzaam behoud van de vereniging, staan twee begrippen centraal, namelijk 1. Samenwerking en 2. Professionaliteit. Een van de mogelijkheden om dit te realiseren is het samenwerken op sportparkniveau in de vorm van bijvoorbeeld een coöperatieve samenwerking of het realiseren van een omnivereniging. Bij een coöperatieve samenwerking behouden de sportverenigingen hun eigen identiteit; bij een omnivereniging niet. Om als sportvereniging aan de toenemende vragen uit de samenleving op het gebied van 'de open club' te voldoen, is het belangrijk dat de vereniging hierin geholpen wordt in de vorm van bijvoorbeeld het inzetten van een sportparkmanager op strategisch niveau. Dit vanuit het devies 'doe waar je als sportvereniging goed

in bent en deel taken die daartoe niet behoren met anderen'. De sportparkmanager kan hiermee de sociaal-maatschappelijke taken van de sportverenigingen verzorgen en de contacten met de buurtsportcoaches en de combinatiefunctionarissen onderhouden. Zo kunnen sportverenigingen zich bezighouden met hun corebusiness zoals het geven van trainingen en het organiseren van wedstrijden; taken waarin de sportvereniging goed is. De komende jaren zal het proces naar samenwerking en professionaliteit samen met sportverenigingen en Sportbedrijf Deventer in gang gezet worden. En zal gezamenlijk onderzocht worden welke manier het beste past om tot de versterking van de sport in Deventer te komen.

De rol van de sportvereniging en het Sportbedrijf Deventer bij professionalisering van de sport.

De sportvereniging bepaalt vanzelfsprekend, vanuit de eigen zelfstandige positie, haar eigen strategie en beleid. Dat geldt uiteraard ook als het gaat om de afweging om tot verdere professionalisering over te gaan. Dat betekent dat de sportvereniging in het proces naar deze toenemende professionalisering, een gelijkwaardige rol heeft in relatie tot de gemeente en Sportbedrijf Deventer.

In de keten van sportstimulering is de rol van Sportbedrijf Deventer als verbindende en serviceverlenende schakel in dit proces ook belangrijk. Zij heeft momenteel een uitvoerende en coördinerende rol als aanbieder van diverse professionals in de sport. Daarnaast exploiteert Sportbedrijf Deventer een groot aantal binnensportaccommodaties. Ook beheert en onderhoudt het Sportbedrijf het sportloket/clubbase; een kennisbank voor sportverenigingen. Dit sportloket is in nauwe samenwerking met NOC*NSF tot stand gekomen. Het portal 'sportindeventer.nl' binnen deze clubbase kan mogelijk tot een interactief digitaal sportportal ontwikkeld worden voor alle inwoners van Deventer waar vraag en aanbod op een interactieve manier bij elkaar komen en waar inwoners 1 op 1 geactiveerd worden om te gaan sporten. Dit gecombineerd met het ontwikkelen en uitvoeren van een promotiecampagne op stedelijk niveau. Het doel daarvan is het stimuleren van sportparticipatie en ledengroei. De realisatie ervan is afhankelijk van het beschikbaar hebben van financiële middelen en uiteraard ook van de medewerking van sportverenigingen. Dit zal nader onderzocht moeten worden.

Sportbedrijf Deventer werkt binnen het vrijwilligersbeleid voor de sport samen met het Vrijwilligersloket Deventer Doet. Het doel daarvan is het aanbieden van vrijwillige functies bij sportverenigingen om daarmee het tekort aan vrijwilligers te verkleinen.

Wanneer de komende jaren gewerkt wordt aan de verdere uitwerking van de ambities voor de sport, kan in Deventer een consistent pakket van maatregelen genomen worden die bijdragen aan de versterking van de sportinfrastructuur (aanbod) en tot de verhoging van de sportparticipatie en ledengroei (vraag).

Doelstellingen

Het verbindend Kader Sociaal Domein 2019 – 2022 is het visiedocument boven dit beleidskader sport. Preventie is een van de speerpunten in dit kader. Sport is een middel om een betere gezondheid te krijgen en is als zodanig uit preventief opzicht een belangrijk aandachtspunt van de gemeente. Het beleidskader sport is binnen het sociaal domein een van de instrumenten om de sociale samenhang in Deventer te versterken en de gezondheid van inwoners te verbeteren. Sportverenigingen vormen vooral op het gebied van de versterking van de sociale samenhang een belangrijke rol.

De komende jaren streeft de gemeente vanuit haar beleid op het gebied van sport naar een jaarlijkse toename van de sportparticipatie (wekelijks sporten) van inwoners. Als O-meting wordt hiervoor het percentage sportparticipatie van 56% uit 2020 genomen. Het aantal volwassenen dat lid is van een sportvereniging bedraagt in 2020 31%. De gemeente streeft naar tenminste een stabilisatie van het aantal lidmaatschappen en zo mogelijk naar een toename ervan in de komende 10 jaar. Tevens zet de gemeente in op het verbeteren van de vitaliteit van sportverenigingen.

Het belang van monitoren

De gemeente onderzoekt samen met Sportbedrijf Deventer en de sportverenigingen de haalbaarheid en effectiviteit van bovengenoemde ambities. Deze zoektocht zal concreet vorm krijgen in de jaarlijkse Uitvoeringsprogramma's.

Om de voortgang op de verschillende thema's goed te duiden wordt gebruik gemaakt van verschillende soorten data en informatie die kunnen helpen bij het bepalen of de goede weg ingeslagen is. Op sommige thema's wordt actief op zoek gegaan naar informatie om te kunnen sturen zoals bij aangepast sporten en bij de zoektocht naar voldoende en effectieve sportaccommodaties. Daarbij wordt gekeken naar data zoals bezettingscijfers maar wordt ook kwalitatieve informatie zoals ervaringen van gebruikers bij het onderzoek betrokken. Juist de combinatie van kwalitatieve en kwantitatieve data zorgt ervoor

gezorgd dat we 'samen' kunnen leren. Zo ontstaat een systeem waarin zowel de gemeente als sportpartners in de stad continu kunnen bijschaven, temporiseren of juist een extra stap kunnen zetten.

In de vorm van het jaarlijkse Uitvoeringsprogramma wordt dit met alle partners gezamenlijk in beeld gebracht. Na afloop van het beleidskader sport in 2030 kan concreet geëvalueerd worden en kunnen weer nieuwe doelen worden gesteld.

ROLLEN EN VERANTWOORDELIJKHEDEN VAN BETROKKENEN BIJ DE SPORT

In dit hoofdstuk wordt uiteengezet wie bij het realiseren van de pijlers zeker betrokken moeten worden. Wat is daarbij hun rol maar zeker ook hun verantwoordelijkheid.

Gemeente Deventer

De gemeente is verantwoordelijk voor het sportbeleid en zorgt voor kwalitatief goede binnen- en buitensportaccommodaties. Daarnaast is de gemeente veelal financier van deze basis sportinfrastructuur. Ook subsidieert de gemeente Sportbedrijf Deventer die daarmee de exploitatie verzorgt voor het grootste deel van de binnensportaccommodaties en natuurlijk ook van de Scheg. De gemeente is ook financier van een aantal projecten en regelingen die eveneens door Sportbedrijf Deventer worden uitgevoerd, zoals regelingen voor de inzet van betaalde professionals. De gemeente draagt ook landelijk beleid uit zoals dat van het Landelijk Sportakkoord. Het gemeentelijk sportbeleid valt onder het sociaal domein maar raakt direct of indirect andere beleidsvelden zoals: zorg/welzijn, wonen, vastgoed, milieu en economie.

Sportverenigingen

Verenigingen zijn op de toekomst voorbereid door een helder eigen beleid, visie en plan van aanpak voor de komende jaren. Verenigingen dienen financieel en bestuurlijk gezond te zijn. Ze hebben hun focus op duurzaamheid, zowel in continuïteit van de vereniging als in milieuaspecten. En werken samen als gelijkwaardige partner. Contributies zijn voor veel verenigingen de belangrijkste bron van inkomsten, naast die uit de sportkantine. Andere inkomstenbronnen

zijn gemeentelijke en provinciale subsidies, sponsoring door bedrijven en eventuele fondsen of subsidies voor projecten.

Sportbedrijf Deventer

Over de rol van Sportbedrijf Deventer is in dit beleidskader al het een en ander gezegd. Sportbedrijf Deventer NV is een uitvoeringsorganisatie van de gemeente waarvan deze 100% aandeelhouder is. Sportbedrijf beheert en exploiteert accommodaties, is verenigingsondersteuner en sportstimulator en is als zodanig de serviceverlenende en ondersteunende organisatie voor sportverenigingen. Sportbedrijf brengt zo vraag en aanbod bij elkaar op het gebied van zorg, leefstijl en sport.

Vrijwilligers Centrale Deventer Doet

De Vrijwilligerscentrale Deventer (hierna te noemen Deventer Doet) is de partner voor sportverenigingen als het gaat om bestuursondersteuning en vrijwilligersmanagement. Zij helpt verenigingen bij het in beeld brengen van de hoeveelheid vrijwilligers die nodig is. Zij kan verenigingen helpen door kennis te delen en die binnen de vereniging te borgen. Deventer Doet bevordert dat leden een vrijwilligersrol weer vanzelfsprekend vinden. Zij biedt ondersteuning per vereniging maar ook collectief. Sportverenigingen kunnen hun vacatures voor specifieke functies binnen de vereniging in het portal onderbrengen. Sportbedrijf Deventer speelt bij het werven van vrijwilligers ook een belangrijke rol en werkt hiervoor samen met Deventer Doet.

MKB/bedrijven

Het MKB/bedrijven zien sport vooral om medewerkers vitaal te houden. Daarom hebben VNO-NCB en MKB-Nederland in 2020 het programma Vitaal Bedrijf opgezet om ondernemers en hun medewerkers stap voor stap op weg te helpen naar een vitale toekomst. Met als resultaat meer inzet, meer plezier, meer productiviteit en meer rendement. Sportbedrijf Deventer is hiermee al in 2019 aan de slag gedaan en heeft dit geïntegreerd in haar beleid. Door het aanbieden van actieve sportprogramma's en bedrijfscompetities draagt Sportbedrijf Deventer bij aan de verhoging van de sportparticipatie onder ruim 20.000 mensen die wonen en werken in de stad en in de omliggende dorpen. Het MKB in Deventer zelf ziet kansen om sport en bedrijven aan elkaar te verbinden. Het 'oude' sponsoren via reclameborden neemt af maar bedrijven staan zeker open voor het sponsoren van de sport in andere vormen.

Onderwijs

Het onderwijs (PO en VO) is een belangrijk aanjager om kinderen en jongeren letterlijk in beweging te krijgen. Daarnaast is sport en bewegen voor deze doelgroepen niet alleen vanuit motorisch opzicht belangrijk. Sport en bewegen hebben ook positieve invloed op de gezondheid en de leerprestatie van kinderen. Er zijn steeds meer onderzoeken die uitwijzen dat je met extra beweging op school de leerprestaties van kinderen kunt verbeteren.

Vanuit het onderwijs worden 'gezonde scholen' gepromoot in de vorm van projecten zoals JOGG (Jongeren op Gezond Gewicht) en de Gezonde Schoolkantine van het Voedingscentrum. De school is bij uitstek de plek om kinderen en jongeren te motiveren te gaan sporten en naar een sportvereniging te geleiden. Samen met het Onderwijs (PO en VO), het Sportbedrijf Deventer, de sportverenigingen en de combinatiefunctionarissen wordt geprobeerd de sportparticipatie omhoog te krijgen door daarin zowel in menskracht als financieel structureel te investeren.

Gezondheidssector

De gezondheidssector (van welzijn tot medische zorg) vindt dat aangepast sporten prioriteit verdient. Zij zien in sporten bij sportverenigingen ook meerwaarde als daginvulling voor deze doelgroep. De gezondheidssector wil meedenken hoe het aanbod van verenigingen kan aansluiten op de vraag vanuit de gezondheidssector. De aansluiting met de Gezondheidsnota Deventer 2019-2022 is hier van belang.

'Iedereen Actief' en de Deventer Sportploeg

'Iedereen Actief' is de naam van het landelijk programma dat aangepast sporten onder de aandacht brengt. Voor sporters met een beperking maar ook voor sportverenigingen zitten er nogal wat haken en ogen aan het deelnemen aan de sport. Uit onderzoek blijkt dat het voor mensen met een beperking niet eenvoudig is om de juiste sport en de bijbehorende vereniging te vinden. Ook verenigingen vinden het niet makkelijk om een aanbod voor mensen met een beperking te realiseren. Voor de regio Salland is hiervoor een regiocoach actief.

Daarnaast is in Deventer de Deventer Sportploeg actief die het mogelijk wil maken dat mensen met een verstandelijke beperking mee kunnen doen aan verschillende sporten in de stad.

In 2020 is het Manifest voor inclusie en participatie door 24 organisaties in de sport, zorg en welzijn ondertekend. Daarmee wil men onder andere de sport met een beperking op de landelijk politieke agenda zetten. Voor de komende jaren is het belangrijk dat alle partners binnen het aangepast sporten de activiteiten en projecten die uit genoemde initiatieven naar voren komen, gezamenlijk ondersteunen en uitvoeren.

Groenbedrijf Deventer

Het Groenbedrijf onderhoudt het groen op een groot aantal buitensportaccommodaties en verzorgt groot- en dagelijks onderhoud. Samen met verenigingen zorgt het Groenbedrijf dat de sportvelden in een goede conditie zijn, zodat het buitensporten voor iedereen mogelijk is. Dit onderhoud van het groen wordt opgenomen in de Meerjaren Onderhoudsprogramma's (MJOP's) van de gemeente Deventer. Overigens verzorgt een aantal sportverenigingen het klein onderhoud op de sportparken zelf.

Deventer Werktalent

Vanuit Deventer Werktalent (Konnected) worden verbindingen met sportverenigingen en sportactiviteiten ingezet als re-integratie instrument om mensen naar (betaald) werk te begeleiden. Uitkeringsgerechtigden kunnen bijvoorbeeld in overleg vrijwilligerswerk doen. In beide gevallen is er winst te behalen voor zowel mens als vereniging. Het is belangrijk om de verenigingen voor hun diensten op een bepaalde wijze te belonen. De vrijwilligers binnen de sportverenigingen zetten zich tenslotte in om mensen weer actief te krijgen.

Cultuursector

De sport- en cultuursector werken steeds meer samen om de cultuur- en sportparticipatie te verhogen. Een van de instrumenten die hiervoor wordt ingezet is de combinatiefunctie sport en cultuur. Dit zijn functionarissen die proberen om mensen actief te laten sporten en de interesse voor cultuur te vergroten. Ze combineren sport of cultuur met ten minste een andere sector zoals onderwijs, zorg of welzijn. In Deventer zijn zowel de combinatiefunctionaris sport als die

van cultuur actief. De komende jaren zal tussen de programma's van deze functies afstemming plaatsvinden om de mogelijkheden van samenwerking in kaart te brengen. Vanuit cultuur worden namelijk veel activiteiten in de vrije tijd ondersteunt. Dans is hiervan onderdeel. Deventer kent tal van verenigingen, docenten en evenementen op het grensvlak tussen cultuur en sport. De verbinding tussen sport en cultuur kan een inspiratiebron vormen voor inwoners van Deventer.

FINANCIËEL SPORTBELEID

Financiële beleidskeuzes voor sportverenigingen

Sportverenigingen zijn voor de ontwikkeling van de sport in Deventer een vaste en belangrijke waarde. Daarom ondersteunt de gemeente de sportverenigingen in Deventer niet alleen in facilitair opzicht maar ook financieel. In de komende negen jaar zal het sportbeleid gericht zijn op het versterken van de positie van sportverenigingen en op het verhogen van de sportparticipatie van inwoners van de gemeente waarmee geprobeerd wordt om het ledenaantal van sportverenigingen te laten toenemen.

Deze ondersteuning vertaalt zich in een aantal financiële regelingen voor sportverenigingen specifiek maar ook in regelingen waar sportverenigingen indirect van kunnen profiteren (zie bij sportaccommodaties en sportstimulering).

Gelijk behandelen van sportverenigingen als uitgangspunt

In hoofdstuk 2 is beschreven dat de gemeente Deventer streeft naar het 'gelijk behandelen' van alle sportverenigingen op het niveau van de binnen- en buitensportaccommodaties. Gelijktrekken betekent dat de gemeente, zonder voorkeur te hebben voor een bepaalde type sport, alle (financiële) regelingen voor alle sportverenigingen op accommodatieniveau gelijk wil trekken. Hieronder vallen de volgende (subsidie)regelingen:

- het huren van sportvelden en sporthallen met een niet-kostprijsdekkende huur.

- de 1/3 regeling voor sportverenigingen die zelf investeringen op hun sportaccommodatie doen. Het totaal beschikbaar bedrag hiervoor bedraagt jaarlijks ca. € 66.000,00. Wanneer er meer aanvragen zijn wordt het bedrag naar rato verdeeld.
- De gemeente heeft de kantines en de meeste kleedkamers in recht van opstal gegeven aan de verenigingen. De gemeente bezit de grond en de vereniging bezit het gebouw en onderhoud deze accommodatie zelf. De gemeente gaat de komende jaren de laatste kleedkamers overdragen waardoor er op dat gebied ook sprake is van gelijkwaardigheid tussen verenigingen.
- de zelfredzaamheidsregeling voor sportverenigingen die zelf zorgen voor het klein onderhoud op de velden.

Financiële beleidskeuzes op accommodatieniveau

De gemeente Deventer is voor een aanzienlijk deel eigenaar van de buitensportaccommodaties en investeert jaarlijks in het meerjaren onderhoud. Hiervoor is een MJOP voor een periode van 20 jaar opgenomen. De gemeente investeert bijvoorbeeld in het aanleggen van sportvelden en in de verlichting ervan.

Bij ontwikkelingen die zich de komende jaren zullen voordoen, zal bekeken worden welke extra investeringen op het gebied van sportaccommodaties nodig zijn. Op projectbasis worden specifieke investeringen in de sport gerealiseerd zoals de herontwikkeling van Marke Zuid. De vervanging van sporthal Keizerslanden maakt onderdeel uit van de geïntegreerde ontwikkeling die daar plaatsvindt. Ook zijn op deze manier geïntegreerde ontwikkelingen gaande in Bathmen en in Schalkhaar. Grootschalige gemeentelijke investeringen zijn nu niet begroot en zullen per situatie aan het sportbeleid getoetst worden en aan het college en raad worden voorgelegd.

Sportbedrijf Deventer is eigenaar van de meeste binnensportaccommodaties en exploiteert en beheert dit vastgoed. Op deze wijze zorgen gemeente en Sportbedrijf gezamenlijk voor kwalitatief goede sportaccommodaties zoals de Scheg (zwembad, ijsbaan en zaalsporten), gymzalen, sportzalen en sporthallen.

Financiële beleidskeuzes op het gebied van sportstimulering en professionalisering van de sport

Het sportbeleid van de gemeente is gericht op het stimuleren van sport, bewegen en gezondheid voor inwoners van Deventer. Het is belangrijk dat zij in het kader van de sport als middel om gezond te blijven, gaan sporten en bewegen in wijken en in buurten maar natuurlijk ook op de vele sportparken en binnensportaccommodaties waar de sportverenigingen veelal actief zijn. Om dit mede te realiseren zijn er diverse betaalde sportprofessionals aangesteld zoals de buurtsportcoaches die in buurten en wijken actief zijn; de beweegmakelaars vanuit de zorg, de combinatiefunctionaris die de verbinding legt tussen het onderwijs en de sportvereniging en de verenigingsondersteuners die op de sportvereniging actief zijn en daarmee een verbindende schakel zijn tussen o.a. de buurtsportcoach. De gemeente financiert deze betaalde professionals via diverse (landelijke) regelingen en heeft de uitvoering ervan aan Sportbedrijf Deventer uitbesteed.

Bestaande financiën sport

In het onderstaande overzicht is op basis van de sportbegroting 2022 en de drie Deventer Pijlers in het beleidskader, in beeld gebracht welke financiën de gemeente Deventer jaarlijks voor de sport inzet.

Pijlers 2022	De vereniging professionaliseert	De vereniging verbindt	Infrastructuur	Totaal
Structurele bijdragen				
Sportbedrijf Deventer (gemeentelijk aandeel)	€ 199.000 ¹	€ 745.000 ²	€ 4.200.000	€ 5.144.000
Zwembaden Sporthal en instructiebad Lettele			€ 176.000	€ 176.000
Sporthal Schalkhaar			€ 67.000	€ 67.000
1/3 regeling			€ 66.000	€ 66.000
Onderhoud velden en gebouwen buitensport			€ 938.000	€ 938.000
Totaal 2022	€ 199.000	€ 745.000	€ 5.447.000	€ 6.391.000

¹ Bijdragen voor Verenigingsondersteuning en Sportservice

² Bijdragen voor de inzet van combinatiefunctionarissen en de buurtsportcoach naar toename leden.

Naast deze structurele bijdragen draagt de gemeente jaarlijks financieel bij aan een aantal projecten zoals de beweegmakelaar. Bijdrage hiervoor komen voor een deel uit de sportbegroting maar bijvoorbeeld ook uit de begroting 'onderwijs en zorg'. Een groot aantal van deze projecten wordt door Sportbedrijf Deventer uitgevoerd.

De gemeente draagt verder financieel bij aan een aantal jaarlijks terugkerende evenementen in de sport zoals aan de Koningspelen, de Sportverkiezing en aan het Jaarwisselingstoernooi.

Er worden jaarlijks financiële middelen ingezet voor de participatie in de sport van bijzondere doelgroepen zoals mensen met een beperking en mensen met een laag sociaal inkomen. Deze middelen worden verstrekt via de Stichting Leergeld en de Stichting Rechttop. De middelen voor de uitvoering van het Lokaal Sportakkoord worden door het Rijk beschikbaar gesteld.

Daarnaast geeft de gemeente vanuit het sportbeleid op projectbasis geld uit aan investeringen in sportaccommodaties. Dit geldt bijvoorbeeld voor het bouwen van nieuwe sporthallen zoals die in Keizerslanden en Bathmen. Ook heeft de gemeente een Meerjaren Onderhoudsplan voor buitensportaccommodaties (MJOP). Per project moeten hiervoor op basis van actualiteit ook middelen bij de Raad worden aangevraagd. Sportbedrijf Deventer is verantwoordelijk voor de MJOP's voor de binnensportaccommodaties in haar bezit. De gemeente stelt hiervoor jaarlijks middelen ter beschikking die in de jaarlijkse overeenkomst met Sportbedrijf Deventer zijn opgenomen.

BIJLAGE

Regelingen die het sport en accommodatiebeleid beïnvloeden

Duurzaamheid en klimaat

Landelijk en Europees Klimaatakkoord

In het kader van het Klimaatakkoord worden vanuit de centrale overheid eisen aan gemeenten gesteld zoals het voldoen aan de norm voor co2 uitstoot.

Routekaart Verduurzaming Sport 2020

In de Routekaart Verduurzaming Sport van 2020 zijn tussen NOC*NSF, de sportbonden en sportverenigingen afspraken gemaakt hoe sportaccommodaties kunnen worden verduurzaamd. Deze partijen hebben zich aan de Routekaart gecommitteerd.

(Bijna) Energie Neutraal Gebouw (BENG en ENG)

Voor binnensportaccommodaties en clubhuizen die in eigendom zijn van de gemeente geldt een minimale eis van BENG. De eisen voor de BENG-gebouwen zijn per 1 januari 2021 ingevoerd. De gemeente Deventer hanteert voor de binnensportaccommodaties en clubhuizen die haar eigendom zijn het Energie Neutraal Gebouw (ENG) als uitgangspunt. Daar waar dit uitgangspunt niet mogelijk is, wordt inzichtelijk gemaakt waarom niet en welke extra middelen nodig zijn om ENG te behalen.

Nieuw energielabel

Het nieuwe energielabel wordt gebaseerd op het primair fossiel energiegebruik in kWh per m² per jaar. Voor de sportaccommodaties gaan deze normen gelden.

Milieuvriendelijk beheer van sportvelden

Bij een duurzame sport hoort ook milieuvriendelijk beheer van sportvelden met natuur- en kunstgras. Een van de belangrijkste aspecten hierbij is het pesticidevrij beheer en onderhoud van natuurgrasvelden. In Deventer worden door het Groenbedrijf al geen pesticiden meer gebruikt.

Wettelijke regelingen

Vennootschapsbelasting

Deze wordt aangescherpt en dit heeft consequenties voor de sportaccommodaties.

Wet Markt en Overheid

Veranderingen ten aanzien van de integrale kostprijsberekeningen.

Sportbesluit

Veranderingen van Btw-tarief (SPUK ¹ en Bosa).

Regelingen gericht op het nieuw bouwen van binnen- en buitensportaccommodaties

Bouwbesluit

Het bouwbesluit geldt voor binnensportaccommodatie en clubhuizen die in eigendom zijn van de gemeente.

*Normen NOC*NSF*

Voor buitensportaccommodaties gelden de normen van NOC*NSF.

Overig

VN-verdrag handicap

De gemeente Deventer heeft het VNG-manifest iedereen doet mee ondertekent en geeft daarmee uitvoering aan het VN-verdrag Handicap. In de Inclusie Agenda 2020-2024 'Deventer zonder drempels' wordt omschreven hoe Deventer werkt aan een Inclusief Deventer.

¹ Diensten van sportorganisaties zijn vaak vrijgesteld van btw. Per 2019 is deze vrijstelling uitgebreid. Zo zijn de verhuur van sportaccommodaties en het laten sporten van niet-leden voortaan ook vrijgesteld. Voorwaarde is dat er geen winstoogmerk is. Met de verruiming van de btw-sportvrijstelling vallen meer diensten onder de vrijstelling, maar vervalt ook het recht op vooraf trek van btw. Daarom is er voor gemeenten en sportinstellingen een financiële compensatie beschikbaar. Voor gemeenten betreft dit de regeling Specifieke uitkering stimulering sport (SPUK). Voor sportinstellingen gaat het om de subsidieregeling Stimulering bouw en onderhoud sportaccommodaties (BOSA).

SPORT EN ACCOMMODATIEBELEID 2021-2030

'SAMEN SPORTEN MAAKT STERK'

INWONERS EN SPORTAANBIEDERS IN BEWEGING

UITVOERINGSPLAN 2022

gemeente
Deventer

Inhoudsopgave

Inleiding	2
Pijler 1: De sportvereniging professionaliseert	3
Speerpunt 1: Betaalde professionals in de sport	3
Speerpunt 2: Sportloket	3
Speerpunt 3: Iedereen kan meedoen	4
Pijler 2 De sportvereniging verbindt	6
Speerpunt 1: Sport- en beweegakkoord Deventer	6
Speerpunt 2: Regeling combinatiefunctionarissen	6
Pijler 3 Beter benutten van sportinfrastructuur	8
Speerpunt 1: Clusteren en optimaliseren sportinfrastructuur	8
Speerpunt 2: Stimuleren duurzaamheid	8
Speerpunt 3: Gelijk behandelen van sportverenigingen	8
Verbindingen andere beleidsvelden	10
Meedoen	10
Preventie	11
Monitoring en evaluatie	13

Inleiding

Met de vaststelling van het beleidskader 'Samen sporten maakt sterk 2021-2030' zijn de kaders vastgesteld voor de richting die wij de komende jaren voor de sport in Deventer willen inslaan. Op basis van deze kaders en de gewenste ontwikkelingen worden jaarlijks uitvoeringsplannen opgesteld, waarin de 'hoe'-vraag wordt beantwoord.

In het beleidskader zijn drie pijlers benoemd:

1. De sportvereniging professionaliseert;
2. De sportvereniging verbindt;
3. Beter benutten van sportinfrastructuur.

In het uitvoeringsplan geven we per pijler de speerpunten aan. We focussen ons in het uitvoeringsplan op projecten en activiteiten die we willen opzetten, verbeteren of wijzigen. Bestaande projecten en programma's waarin we geen wijzigingen aanbrengen worden niet in het uitvoeringsplan opgenomen.

Het uitvoeringsplan sport wordt elk jaar opgesteld en projecten en acties uit eerdere jaren worden geëvalueerd bij het opstellen van het nieuwe plan voor het nieuwe jaar. Dit uitvoeringsplan van 2022 heeft betrekking op een kort jaar, omdat het beleidskader in februari dit jaar is vastgesteld en vervolgens het uitvoeringsplan is opgesteld. Vanaf 2023 wordt het uitvoeringsplan opgesteld voor een volledig jaar, waarin het uitvoeringsplan uiterlijk begin van het betreffende jaar wordt afgerond.

Participatie

Het beleidskader is met een uitgebreid participatietraject tot stand gekomen. Ook voor het opstellen en uitvoeren van de jaarlijkse uitvoeringsplannen betrekken we relevante personen en partijen. Zowel intern als extern. Voor het uitvoeringsplan van 2022 is, vanwege het kortere jaar, de focus gelegd op acties en activiteiten die al zijn benoemd in het beleidskader en de basis vormen voor de uitvoering vanaf 2023 en verder. De plannen voor 2022 zijn met de belangrijkste externe stakeholders, Sportbedrijf Deventer en sportverenigingen, doorgenomen. Voor de input van sportverenigingen op activiteiten en projecten wordt aangesloten bij de bestaande netwerkbijeenkomsten voor sportverenigingen. Deze bijeenkomsten worden elk kwartaal georganiseerd door Sportbedrijf Deventer. Ook wordt het sportloket gebruikt om alle sportverenigingen te informeren en input op te halen voor de uitwerking van het beleidskader.

Financiën

Het bestaande financieel beleid blijft het huidige jaar, 2022, het uitgangspunt van het sport- en accommodatiebeleid. In 2022 worden plannen uitgewerkt voor onder andere de versterking en de professionalisering van sportverenigingen, het gelijk behandelen van sportverenigingen, voor het samenbrengen van vraag en aanbod om de sportparticipatie te verhogen en het optimaliseren van sportaccommodaties. Wanneer deze activiteiten niet binnen de bestaande begroting kunnen worden opgevangen worden voorstellen gemaakt en aan het college en de raad voorgelegd.

Pijler 1: De sportvereniging professionaliseert

De gemeente Deventer vindt het belangrijk om sportverenigingen te behouden vanwege hun maatschappelijke meerwaarde. Dit betekent dat de gemeente de vitaliteit van sportverenigingen wil helpen vergroten. Dit doen we door de inzet van betaalde professionals in de sport en het bieden van het sportloket (digitale kennisbank). Ook vinden we het belangrijk dat iedereen mee kan doen bij een sportvereniging en de sportvereniging dit kan faciliteren.

Speerpunt 1: Betaalde professionals in de sport

In Deventer zijn verschillende professionals werkzaam in de sport:

- Betaalde trainers en overig kader binnen sportverenigingen;
- Verenigingsondersteuners van Sportbedrijf Deventer. Zij bieden vraaggericht ondersteuning aan sportverenigingen. Dit kan gaan om het versterken van de samenwerking tussen verenigingen, in de wijk of op het sportpark, ondersteuning bieden aan bestuur en commissies, hulp bij aanvragen van subsidies, gezamenlijke inkoop van producten etc.;
- Combinatiefunctionarissen (zie hoofdstuk de sportvereniging verbindt);
- Wijkmakelaar van Sportbedrijf Deventer (zie hoofdstuk de sportvereniging verbindt);
- Beweegmakelaar van Sportbedrijf Deventer (zie hoofdstuk verbinding met andere sectoren).

Met de inzet van de professionals wil de gemeente Deventer de vitaliteit van sportverenigingen versterken. In het beleidskader geven we aan dat we in eerste instantie vitale verenigingen zullen ondersteunen en verenigingen die vitaal willen worden. Onder vitale verenigingen verstaan we verenigingen die:

- Een gezonde financiële situatie hebben;
- Voldoende vrijwilligers weten in te zetten;
- Een goede ledenopbouw hebben passend bij de sport of visie/missie;
- Een maatschappelijke functie (buiten de betrokkenheid van de leden) in de samenleving hebben;
- Een duidelijke visie en missie hebben;
- Regulier sportaanbod hebben.

Deze definitie van vitale vereniging gaan we samen met Sportbedrijf Deventer en sportverenigingen concretiseren in toetsbare criteria. Daarnaast kijken we naar de behoefte aan ondersteuning van verenigingen om een vitale vereniging te blijven of te worden.

Speerpunt 2: Sportloket

De website www.sportindeventer.nl en daaraan gekoppeld Clubbase is de kennisbank voor sportverenigingen waar zij alle relevante landelijke, regionale en lokale ontwikkelingen en regelingen kunnen vinden. Ook werd via deze website de afgelopen jaren alle informatie over de corona maatregelen

gecommuniceerd. Het is de wens om deze kennisbank de komende jaren verder uit te breiden met o.a. een reserveringssysteem voor binnensport en een meldpunt voor storingen, klachten of mankementen van accommodaties.

Daarnaast wordt het sportloket gebruikt om inwoners te informeren over het sportaanbod in de gemeente en kan digitaal worden ingeschreven voor bestaande activiteiten van sportaanbieders. Het komende jaar maken we een plan om de functionaliteiten van het sportloket verder uit te bouwen aan de hand van de wensen van de gebruikers.

Speerpunt 3: Iedereen kan meedoen

We willen dat iedereen kan meedoen aan activiteiten, waaronder sport, in de gemeente. We merken dat er nog drempels zijn voor inwoners om deel te nemen aan sporten en bewegen. Vanuit het beleidsterrein Werk en Inkomen zijn regelingen opgezet via de Stichting Leergeld voor kinderen en jongeren en de Stichting Rechtop voor volwassenen om financiële drempels weg te nemen. In de Inclusie agenda 2020-2024 van de gemeente wordt aandacht besteed aan de toegankelijkheid van sportaccommodaties. Hierbij wordt gestreefd om de komende 9 jaar alle sportaccommodaties toegankelijk te maken. In 2022 gaan we in gesprek met Sportbedrijf Deventer en sportverenigingen om de ondersteuning te bieden die nodig is om drempels voor inwoners met een beperking weg te nemen. Hierbij onderzoeken we o.a. de behoefte aan hulp bij de inzet van trainers en begeleiders en stimuleren we de uitwisseling van kennis tussen sportaanbieders.

Speerpunten	Hoe	Regie	Met wie	Resultaat	Periode/ deadline
Betaalde professionals	Definitie vitale sportvereniging concretiseren in criteria en jaarlijks toetsen	Gemeente	Sportbedrijf Deventer en sportverenigingen	Toetsbare criteria wanneer een sportvereniging een vitale vereniging is of kan worden	Dec 2022
	Met sportverenigingen in gesprek om te kijken naar welke ondersteuning zij wensen	Sportbedrijf Deventer	Sportverenigingen	Voorstel maken voor ondersteuning aan (vitale) sportverenigingen	Dec 2022
Sportloket	Maken plan voor uitbreiden functies sportloket op basis van wensen gebruikers	Gemeente	Sportbedrijf Deventer, andere beheerstichtingen sportaccommodaties en sportverenigingen	Plan van aanpak met tijdslijn voor komende twee jaren	Dec 2022
Iedereen kan meedoen	Ondersteuningsbehoefte in kaart van sportverenigingen	Sportbedrijf Deventer	Sportverenigingen	Sportverenigingen krijgen ondersteuning om iedereen mee te kunnen laten doen	Dec 2022

	bij de inzet van trainers en specialisten voor aangepast sporten en het stimuleren van kennisuitwisseling tussen verschillende sportverenigingen over aangepast sporten				
	Toegankelijkheid sportaccommodaties verbeteren	Werkgroep toegankelijkheid	Sportbedrijf Deventer en andere beheerstichtingen sportaccommodaties	Toegankelijke sportaccommodaties	doorlopend
	Betrekken werkgroep toegankelijkheid bij programma van eisen van nieuw te bouwen sportaccommodaties	Gemeente	Werkgroep toegankelijkheid	Nieuwe sportaccommodaties zijn toegankelijk voor alle inwoners	doorlopend

Pijler 2 De sportvereniging verbindt

De sportvereniging als verbindende schakel heeft een belangrijke rol in buurten en wijken. Deze functie is de afgelopen jaren aan belang toegenomen in de vorm van een Open Club of Sportplus vereniging. Een Open Club of Sportplus vereniging is een vereniging die zich openstelt voor niet-leden door bijvoorbeeld het aanbieden van korte cursussen en BSO-activiteiten. Maar ook dat de vereniging de verbinding zoekt met het onderwijs, de wijk, de zorg en/of welzijn. Zo vervullen zij binnen het sociaal domein een belangrijke functie als vrij toegankelijke voorziening in de buurt of wijk. Binnen het lokaal sportakkoord en de regeling combinatiefunctionarissen wordt de verbinding met andere beleidsterreinen gelegd.

Speerpunt 1: Sport- en beweegakkoord Deventer

In 2022 continueren we de inzet van de wijkmakelaar. De wijkmakelaar begeleidt inwoners naar passend sport en beweegaanbod in de wijk. In 2022 is gestart met het aanbieden van clinics van sportverenigingen op vier basisscholen en hebben deze basisschoolleerlingen gesport bij de sportverenigingen op de sportaccommodatie. Voor het duurzaam versterken van sportverenigingen hebben sportverenigingen in 2022 een aanvraag kunnen indienen voor een pilotproject in samenwerking met andere (sport)organisaties. Projecten zijn ingediend voor professionalisering van de sportverenigingen door de inzet van een clubkadercoach, het organiseren van activiteiten als open club en het activeren van nieuwe doelgroepen.

Eind 2022 loopt de landelijke regeling, en daarmee de gelden, van het lokaal sportakkoord af. In het najaar van 2022 wordt duidelijk of en hoe de regeling wordt voortgezet door het ministerie van VWS. In het najaar evalueren we met alle betrokkenen en de stuurgroep de (pilot) projecten die uit het lokaal sportakkoord zijn uitgevoerd en delen we succesvolle aanpakken en kijken we naar een eventueel vervolg in 2023.

Speerpunt 2: Regeling combinatiefunctionarissen

De landelijke regeling combinatiefunctionarissen (CF) loopt tot eind 2022. In september dit jaar wordt de nieuwe regeling die per januari 2023 ingaat, bekend gemaakt vanuit het Ministerie van VWS. In 2022 evalueren we de inzet van CF in Deventer in de afgelopen jaren en op basis daarvan zal een nieuwe gemeentelijke visie worden opgesteld. De inzet van CF zal op basis van de huidige visie doorlopen tot eind schooljaar 2022/2023. Zo is voldoende tijd om een nieuwe visie op te stellen op basis van de landelijke voorwaarden en financiering vanaf 2023.

Sport- en beweegakkoord Deventer

In 2020 heeft de gemeente een lokaal sportakkoord opgesteld met vertegenwoordigers uit sport, zorg en onderwijs. In het sport en beweegakkoord van Deventer zijn drie centrale thema's benoemd:

- 1. Sport en zorg: het stimuleren van bewegen onder ouderen door een wijkmakelaar.*
- 2. Sport en onderwijs: kinderen op een laagdrempelige manier kennis laten maken met sport en sportverenigingen*
- 3. Open sportverenigingen: het duurzaam versterken van sportverenigingen*

Regeling combinatiefunctionarissen

Met de landelijke regeling combinatiefunctionarissen kunnen gemeenten met cofinanciering van het rijk combinatiefunctionarissen (ook wel buurtsportcoaches genoemd) inzetten om sporten, bewegen en cultuur voor iedereen mogelijk te maken. In Deventer is in 2020 een visie opgesteld waarbij de keuze is gemaakt om combinatiefunctionarissen in te zetten daar waar inzet het hardst nodig is. Dat wil zeggen in wijken en op scholen met veel kwetsbare inwoners. Binnen de gemeente Deventer wordt vanuit de aanbieders Sportbedrijf Deventer, Kunstcircuit en Raster invulling gegeven aan de regeling.

Speerpunten	Hoe	Regie	Met wie	Resultaat	Periode/ deadline
Lokaal sportakkoord	Evaluëren (pilot)projecten	Stuurgroep lokaal sportakkoord	Alle betrokken partijen in sport, zorg en onderwijs	Evaluatie inzet lokaal sportakkoord 2020-2022	Dec. 2022
	Opstellen plan sportakkoord vanaf 2023 (na voorzetting van landelijke regeling)	Gemeente	Stuurgroep lokaal sportakkoord	Plan voor inzet Lokaal Sportakkoord vanaf 2023	Dec. 2022
Regeling CF	Evaluëren inzet en bestaande visie op CF in gemeente	Gemeente	stuurgroep CF, adviesgroep CF	Evaluatie inzet CF 2020-2022	2022
	Opstellen nieuwe visie voor inzet CF na 2022 (na voortzetten van landelijke regeling)	Gemeente	stuurgroep CF	Nieuwe visie voor inzet CF vanaf schooljaar 2023-2024	Juni 2023

Pijler 3 Beter benutten van sportinfrastructuur

De gemeente streeft naar goede, betaalbare en bereikbare sportvoorzieningen. Iedereen moet in de eigen omgeving lopend of op de fiets naar een sportvoorziening of naar toegankelijke en beschikbare openbare ruimte kunnen gaan die uitnodigt om te sporten of bewegen. We zoeken hierin naar een zo optimaal mogelijk gebruik van de aanwezige sportinfrastructuur (binnen- en buitensportaccommodaties, sportverenigingen en anders georganiseerde sportvormen). Binnen deze pijler zetten we in op het clusteren en optimaliseren van de sportinfrastructuur, stimuleren van duurzaamheid en het gelijk behandelen van sportverenigingen.

Speerpunt 1: Clusteren en optimaliseren sportinfrastructuur

Als input voor het beleidskader is met sportverenigingen gesproken over de wensen en mogelijkheden om samen te werken en/of sportaccommodaties te clusteren. We gaan verder in gesprek met deze sportverenigingen om de wensen en mogelijkheden te concretiseren op korte en lange termijn. Dit kan gaan om het clusteren van sportaccommodaties en over het samenwerken op sportparkniveau door het bundelen van krachten en/of het inzetten van professionals.

Speerpunt 2: Stimuleren duurzaamheid

Ook voor sport gelden de landelijke en Europese regels met betrekking tot duurzaamheid en klimaat. Voor binnensportaccommodaties en clubhuizen die eigendom zijn van de gemeente geldt sinds 1 januari 2021 landelijk een minimale eis van Bijna Energie Neutraal Gebouw (BENG). De gemeente Deventer hanteert voor de binnensportaccommodaties en clubhuizen die haar eigendom zijn het Energie Neutraal Gebouw (ENG) als uitgangspunt. Voor onze buitensportaccommodaties (natuur- en kunstgrasvelden, beregenings- en lichtinstallaties) volgen we de landelijke en Europese regelgeving en kiezen we bij vervangingsinvesteringen voor een duurzame oplossing. We onderzoeken tevens of en hoe we de verduurzaming kunnen versnellen. Sportverenigingen stimuleren we ook om de buitensportaccommodatie te verduurzamen. Dit gaat om de opstallen, installaties en velden die in eigendom zijn van verenigingen. Als gemeente ondersteunen we door het geven van advies en door mede te financieren met de 1/3 regeling of garant te staan bij het aangaan van leningen.

Speerpunt 3: Gelijk behandelen van sportverenigingen

Een belangrijk uitgangspunt binnen het beleidskader is het 'gelijk' behandelen van alle sportverenigingen voor de binnen- en buitensportaccommodaties. Het komend jaar wordt gebruikt om eventuele verschillen in bijvoorbeeld huurprijzen, ten gevolge van de gemeentelijke herindeling, inzichtelijk te maken en te besluiten hoe hier mee om te gaan in de toekomst.

Speerpunten	Hoe	Regie	Met wie	Resultaat	Periode/ deadline
Clusteren en optimaliseren sportinfrastructuur	Vervolgen gesprekken met sportverenigingen over mogelijkheden tot clustering van accommodaties	Gemeente	Sportverenigingen	Wensen van sportverenigingen in beeld	Juli 2022
	Beter benutten van sportparken door het bundelen van krachten en de inzet van professionals	Sportbedrijf Deventer	Sportverenigingen, onderwijsinstellingen	Wensen van sportverenigingen in beeld en ontwikkelen van aanbod	Dec 2022
	Verder uitwerken van digitaal reserveringssysteem in sportloket voor optimale benutting binnensportaccommodaties	Sportbedrijf Deventer	Andere beheerstichtingen sportaccommodaties	Plan van aanpak online reserveringssysteem binnen sportloket	Dec 2022
	Maken van gemeentelijke visie op binnen- en buitensportaccommodatie 'De Scheg'	Gemeente	Sportbedrijf Deventer	Visie op 'De Scheg'	Dec 2022
Stimuleren duurzaamheid	Per gemeentelijk project uitwerken van kosten voor ENG/ BENG	Gemeente		Voorstel per project over ENG en BENG investeringen voor sportaccommodatie	doorlopend
	Kiezen voor verduurzaming bij vervangingsinvesteringen	Gemeente		Duurzame sportparken	doorlopend
	Uitwerken van (financiële) ondersteuning aan sportverenigingen voor renovatie en verduurzaming van hun sportaccommodaties	Gemeente	Sportbedrijf, sportverenigingen	Voorstel van (financiële) ondersteuning aan sportverenigingen	Sept 2022
Gelijk behandelen van sportvereniging en	Inventariseren bestaande afspraken en overeenkomsten en benodigde wijzigingen voor gelijktrekken sportverenigingen	Gemeente	Sportbedrijf Deventer, sportverenigingen	Voorstel voor gelijk behandelen van sportverenigingen	Sept 2022

Verbindingen andere beleidsvelden

Sport heeft verschillende raakvlakken met andere gemeentelijke beleidsvelden in zowel het sociale als fysieke domein. We willen de bestaande raakvlakken versterken, deze beter in beeld brengen en onderzoeken welke mogelijkheden tot samenwerking er (nog meer) zijn met andere beleidsterreinen.

Meedoen

Sport is een belangrijk middel om inwoners te laten meedoen in de samenleving. Het inzetten van sport als middel raakt o.a. de beleidsvelden vrijwilligersbeleid, buurtvoorzieningen, integratie, WMO en werk en inkomen.

Vrijwilligers

Vrijwilligers zijn onmisbaar voor sportverenigingen. In de definitie van vitale vereniging is één van de voorwaarden het inzetten van voldoende vrijwilligers. Bijna alle taken en functies binnen de verenigingen worden namelijk door vrijwilligers gedaan. Het vinden, binden en behouden van voldoende vrijwilligers is de afgelopen jaren steeds lastiger. Met de beleidsadviseur vrijwilligersbeleid wordt invulling gegeven aan het vrijwilligersbeleid en ondersteuning aan sportverenigingen. Hiervoor werken Deventer Doet en Sportbedrijf Deventer al samen. Vanuit het netwerk Bestuurders Centraal Deventer (coördinatie door Deventer Doet) bieden ervaren bestuurders hulp bij het werven van vrijwilligers voor besturen. Zij ondersteunen de vrijwilligers bij hun taken. In nauw overleg met Deventer Doet, Sportbedrijf en de sportverenigingen, wordt nagegaan op welke wijze o.a. leden, ouders/verzorgers, mensen uit de buurt meer betrokken kunnen worden bij de vereniging en enthousiast een vrijwilligerstaak uit kunnen voeren.

Buurtvoorzieningen

Sportverenigingen zitten in alle wijken en dorpen in de gemeente. Een aantal sportverenigingen vervult een functie in de wijk als vrij toegankelijke voorziening (zie open club). Met de beleidsadviseur Buurtvoorzieningen wordt gekeken naar de mogelijkheden voor sportverenigingen om (nog meer) een buurtfunctie te hebben in de wijk en in welke wijken hier behoefte aan is of prioriteit aan moet worden gegeven. Daarnaast zijn ook buurtvoorzieningen locaties waar sport en bewegen wordt aangeboden of waar inwoners kunnen afspreken als startlocatie om gezamenlijk te sporten of bewegen in de buurt of wijk.

WMO, integratie en meedoen

Sport wordt steeds meer als middel ingezet kwetsbare inwoners die door sport weer kunnen deelnemen aan de samenleving in het sociaal domein te behalen. Met de beleidsadviseurs WMO, integratie en meedoen wordt gekeken naar de mogelijkheden om sport(verenigingen) in te zetten voor kwetsbare inwoners die door sport weer kunnen deelnemen aan de samenleving.

Werk en inkomen

Voor een deel van de inwoners zijn financiën een drempel om mee te kunnen doen met sporten en bewegen. Bij het beleidsterrein Werk en Inkomen zijn daarvoor financiële regelingen opgezet via de Stichting Leergeld voor kinderen en jongeren en de Stichting Rechttop voor volwassenen.

Preventie

Sport is ook een belangrijk middel in preventie. Het gaat dan om het stimuleren van sporten en bewegen voor bijvoorbeeld een gezonde leefstijl, welbevinden, een positief zelfbeeld en zinnige vrijetijdsbesteding. Binnen de gemeente wordt een integraal preventieplan opgesteld binnen het sociaal domein met de beleidsterreinen gezondheid, sport, jeugd en onderwijs, veiligheid, werk en inkomen. Ook wordt verbinding gemaakt met leefomgeving waar ruimtelijke ordening, spelen en groen onder vallen.

Gezondheid

Op het gebied van gezondheid en bewegen zijn er veel raakvlakken met het beleidsveld sport. De beweegmakelaar, groen & welzijn in de wijk, de inzet op gezonde scholen en wijkmakelaar zijn voorbeelden van bestaande interventies op het snijvlak tussen sport, bewegen, gezondheid en leefomgeving.

Jeugd en onderwijs

Bij sportstimulering wordt, met name in de combinatiefunctie regeling, ingezet op de doelgroep jeugd via het onderwijs. Ook wordt samen met het beleidsterrein gekeken naar de inzet van sport bij de doelgroep jongeren. Daarnaast valt de onderwijshuisvesting met binnensportaccommodaties voor het geven van het bewegingsonderwijs onder jeugd en onderwijs.

Leefomgeving

Naast sporten bij een sportvereniging wordt de openbare ruimte benut voor (on)georganiseerde en individuele sportbeoefening. Samen met de afdeling Inrichting Beheer en Leefomgeving (IBL) trekken we op om sporten, bewegen en spelen in de openbare ruimte te stimuleren. Onderdeel hiervan is het verwerken van de uitkomsten van de gehouden enquête over spelen in de uitvoeringsplannen.

Speerpunten	Hoe	Resultaat	Periode/ deadline
Versterken en uitbreiden bestaande samenwerkingen sport als preventiemiddel	Samen met collega beleidsadviseurs mogelijkheden onderzoeken om sport(verenigingen) in te zetten	Preventieplan	Nov 2022
Onderzoeken mogelijkheden voor het inzetten van sport als middel om mee te doen aan de samenleving	Samen met collega beleidsadviseurs mogelijkheden onderzoeken om sport(verenigingen) in te zetten voor de WMO, buurtvoorzieningen, integratie, etc.	Mogelijkheden in beeld en maken van actieplan	Dec 2022
Samenwerken met leefomgeving/openbare ruimte voor	Samen met collega's mogelijkheden onderzoeken	Optimaal benutten van openbare ruimte en sportparken voor sporten en bewegen	Dec 2022

stimuleren sporten en bewegen in de openbare ruimte	Uitkomsten enquête spelen meenemen in uitvoeringsplan sport	Mogelijk voorstel voor stimuleren sporten en bewegen in openbare ruimte en op sportparken vanaf 2023	Sept 2022
---	---	--	-----------

Monitoring en evaluatie

In het beleidskader zijn een aantal doelstellingen opgenomen die we willen monitoren om het beleidskader en de uitgevoerde projecten en interventies te kunnen evalueren. De volgende doelstellingen zijn opgesteld:

We streven naar:

- een jaarlijkse toename van de sportparticipatie (tenminste 12x per jaar sporten) van inwoners van 5 jaar en ouder;
- een stabilisatie van het aantal lidmaatschappen en zo mogelijk een toename in de komende 10 jaar;
- het verbeteren van de vitaliteit van sportverenigingen.

In Deventer hebben we de monitor sociaal domein, waar het behalen van de Nederlandse Norm Gezond Bewegen wordt gemeten onder de volwassen inwoners. Ook houdt Sportbedrijf Deventer verschillende (klanttevredenheids-)onderzoeken onder haar gebruikers en wordt de bezettingsgraad van de binnensportaccommodatie bijgehouden. Daarnaast zijn er regionale en landelijke cijfers beschikbaar op het gebied van sport en bewegen. De verschillende onderzoeken en cijfers houden we jaarlijks bij om de sport in Deventer te monitoren.

Om meer lokale cijfers te hebben over het sport- en beweeggedrag van de inwoners van Deventer wordt jaarlijks een sportmonitor uitgezet. Ook gaan we in gesprek met sportverenigingen om de definitie van vitale sportverenigingen toetsbaar te maken zodat we de vitaliteit van alle sportverenigingen in Deventer kunnen meten (zie ook pijler 1).

Speerpunt	Hoe	Resultaat	Periode/ deadline
Monitoring van beleidskader	Inventariseren en bijhouden cijfers over sport in Deventer	Overzicht van cijfers uit bestaande landelijke, regionale en lokale onderzoeken	doorlopend
	Uitzetten sportmonitor	Lokale cijfers op het gebied van sport	April 2022
	Toetsen sportverenigingen op vitaliteit	Overzicht vitaliteit sportverenigingen	Dec 2022